

NOVA ГАЗЕТА

№33(787), Жовтень, 15, 2025, Нью-Йорк

№33(787), October, 15, 2025, New York

ВІЙНА

УКРАЇНЬСЬКА ВІТЧИЗНЯНА:
ХРОНОЛОГІЯ СПРОТИВУ

СТОР. 7

НАЙВИЩА ВІДЗНАКА

ЛАУРАТИ НОБЕЛІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ-2025
В УСІХ НОМІНАЦІЯХ

СТОР. 5

У ГРОМАДІ

ЯК ПРАВИЛЬНО ПИТИ ШАМПАНСЬКЕ
В ІМ'Я ПЕРЕМОГИ

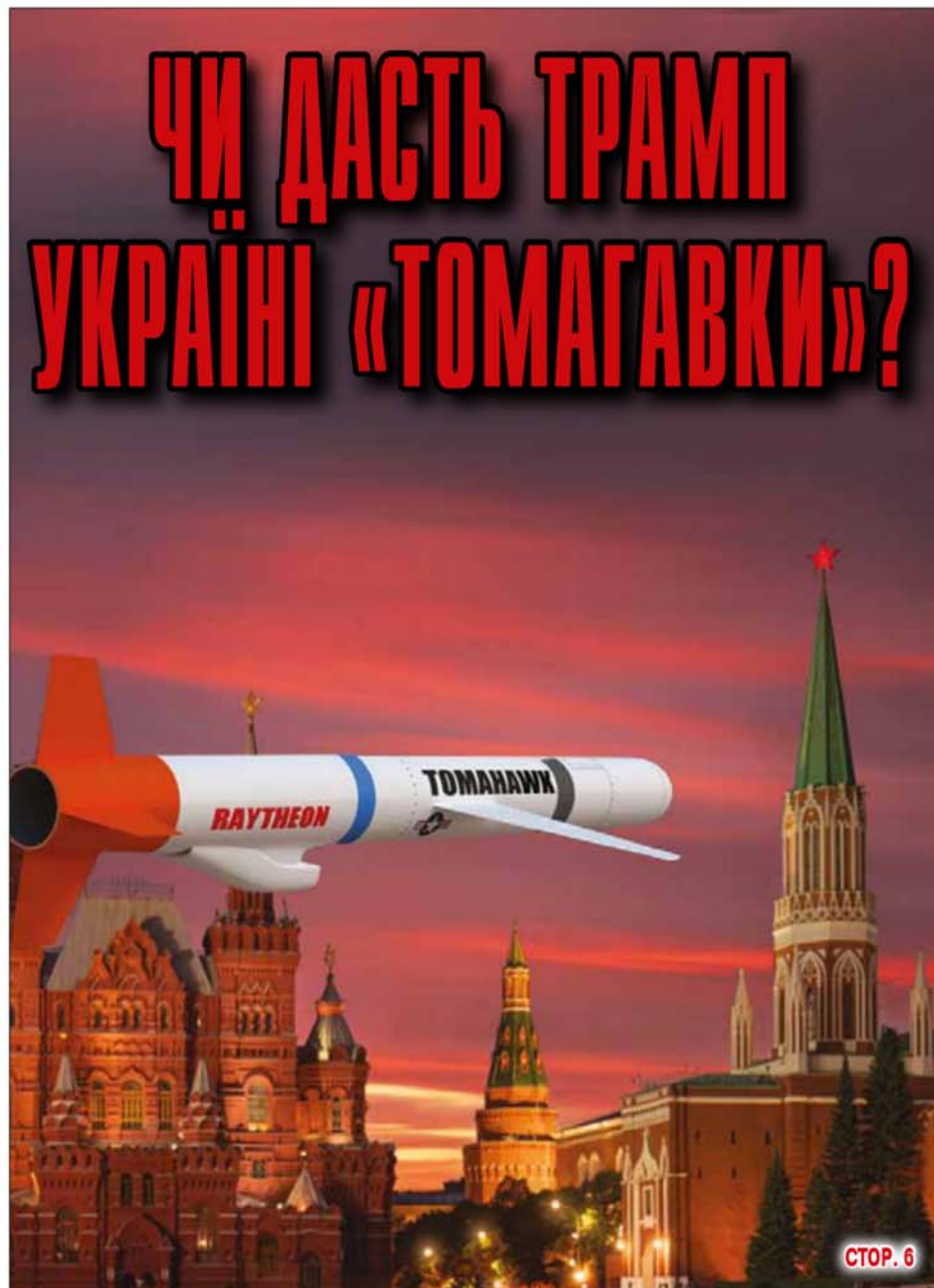
СТОР. 18

ВІД ШТАТУ ДО ШТАТУ

ЗОЛОТА ОСІНЬ У ЛЮСТЕРКУ ВОДИ
ТА ЧАСУ

СТОР. 20-21

СТОР. 6

UKRAINIAN NATIONAL
WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA

СОЮЗУ УКРАЇНОК
АМЕРИКИ – 100!

25 - 29 ЖОВТНЯ СОТНІ НЕБАЙДУЖИХ УКРАЇНЦІВ ТА ДРУЗІВ УКРАЇНИ З УСІЄЇ АМЕРИКИ
ЗБЕРУТЬСЯ У СТОЛИЧНОМУ ВАШИНГТОНІ НА **UKRAINE ACTION SUMMIT** –
НАЙБІЛЬШИЙ АДВОКАЦІЙНИЙ ЗАХІД ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ У США.
ПІД ЧАС САМІТУ УЧАСНИКИ ЗУСТРІНУТЬСЯ З ЧЛЕНАМИ КОНГРЕСУ, ПОЛІТИКАМИ,
ЕКСПЕРТАМИ, ЖУРНАЛІСТАМИ, ЩОБ ПІДКРЕСЛИТИ ВАЖЛИВІСТЬ ПОДАЛЬШОЇ ПІДТРИМКИ
УКРАЇНИ В ЇЇ БОРОТЬБІ ЗА СВОБОДУ, СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА МИР.
ЗАПРОШУЄМО ДОЛУЧИТИСЯ ДО ЦІЄЇ ВАЖЛИВОЇ ІНІЦІАТИВИ.

ДЕТАЛІ ТА РЕЄСТРАЦІЯ: <https://americancoalitionforukraine.org/ukraine-action>

OCTOBER 25-26

TWO DAYS OF
CONFERENCE, EXPO,
NETWORKING, AND
EDUCATION.

REGISTRATION IS
STILL OPEN

OCTOBER 27-29

ADVOCACY DAYS

REGISTRATION IS
CLOSED

OCTOBER

25-29, 2025

WASHINGTON,

D.C.

65 років від редактора

Доброго дня, шановні читачі!

Третю річницю початку масованих обстрілів української енергоінфраструктури (10 жовтня 2022-го) любителі «сакральних» дат у Московії відзначили посиленням ракетних і дронівих атак на українську електричну та теплову генерацію.

Не треба бути експертом, щоб розуміти: ситуація справді складна. Хоч нині країна краще готова протидіяти обстрілам критичної інфраструктури та ліквідувати їхні наслідки, ніж у попередні роки, особливо восени 2022-го.

Напрацьовано і вже сотні разів випробувано алгоритми реагування на атаки: з'явилися додаткові резервні лінії, на базатах об'єктах встановили потужні системи автономного живлення, повсюди створили запаси обладнання для аварійного відновлення, білямі зладжено працюють самі ремонтні бригади.

На побутовому рівні українці також краще знають, що і як робити в разі знищення електрики та води, і зробили необхідні запаси, принаймні свічки вже не є основним способом аварійного освітлення в українських оселях.

Але ворог також вдосконалювався: змінював технічні характеристики засобів ураження мирних українських міст і сіл: російські балістичні ракети стали менш вразливими для Patriot та інших західних систем ПРО, рухаючись квазібалістичною траєкторією, з'явилися швидкі реактивні БПЛА, а «шахеда» й «герани» почали літати вище і довше, краще маневруючи.

Тож ефективність наших мобільних груп ППО також значно знизилася. А промислові ланки – систем, здатних вражати БПЛА на середніх і великих висотах без використання дорозок і дефіцитних ПРО-ракет, не вистачає, дрони-перехоплювачі також у належних кількостях це не висотовляються.

Ворог змінив тактику своїх атак. Раніше Росія концентрувалася на ударах по об'єктах генерації та великих підстанціях, одночасно б'ючи по них у різних регіонах. Нині ж послідовно здійснюються масовані удари по енергоінфраструктурі в одному, двох чи трьох регіонах.

Україну чекає важка зима. А тому треба кинути всі сили, аби підготувати американського президента Трампа до конкретних дій. Необхідно дати Україні таку зброю, від ударів якої Путін зведе. Найшій зброї слід зосередитися до акцій протесту безпосередньо біля Білого дому. Трамп повинен відіграти нашу силу. Бо ми не тільки українці, а й американці з правом голосу. А в 2026-му відбудуться проміжні вибори до Конгресу. Трамп має знати, що на виборчі дільниці вирушать мільйонна армія американських українців.

Необхідно вимагати від Америки надання ЗСУ критичних ракет «Томагавк», які завдають енергосистемі Росії такої ж шкоди, якої завдає Україні Росія. Нехай запалюють там не тільки нафтопереробні заводи, а й теплові та гідроелектростанції! Нехай без світла залишаться Москва, Санкт-Петербург, обласні центри Рашки! Отопді Путін справді замислиться й сяде за стіл переговорів. Не може такого бути, щоб у XXI сторіччя людство не могло поставити на місце одного маньяка, країна якого без здобутків світової цивілізації перетворюється на печерних людей. Адже вся ця зброя, якою путінці знищують українські енергооб'єкти, неможлива без західних деталей. Хто ж постачає їх московитам. Хто? Це дуже легко вирахувати. Була б воля.

Одне слово, не можна допустити, щоб Путін знищив Україну не тільки вогнем, а й холодом і темрявою.

З повагою до вас,
Валентин Лабунський –
головний редактор «Нової газети»

• НАГОЛОСИ Й АКЦЕНТИ

Починаючи з дитсадочка, потім через перебування в школі, далі – працюючи в різних сферах, людську істоту в СРСР привчали до слухняності, підкорення «лінії партії», лояльності до держави, яка пригноблювала особистість. Як вижити в суспільстві, прощитому соціальною шизофренією? Дивуюся, коли той модус вівенді досі називають соціалізмом: насправді це були різні стадії й ступені казарменного тоталітаризму.

Але пишу про особистий досвід, оглядаючись назад. Звісно, була «жовтень». Носила на чорному шкільному фартусі пластмасову зірочку з маленьким портретом усміяного кучерявого хлопчика Володеньки Ульянова. Зразок, життєвий приклад! Пригадую, коли одержала першу четвірку – мало не плакала: вже не зможу бути схожим на нього! Тобто, змалку в школі прошивали мозок тими «ідеалами», до яких мали тягнутися все життя, не роздумуючи над ними. Початок соціалізофренії.

Вироблення власної лінії поведінки далось мені непросто. Тим паче, мала слабкий тип нервової системи – аж ніяк не бібівський, боязкий. Обое батьків – учителі, тобто, моє виховання патріархально-вчительське: мала бути слухаючою, не перечити старшим за віком і статусом. Мимоволі – як приклад для інших. Це було обтяжливо: не любила виділятися, боялася зайвої уваги. Найпростіше – злитися з «колективом», однокурсниками, та вони різні: успішніші й не дуже. Так цілком інтуїтивно виийшла на компромісну стратегію виховання: «між крапельками». Якщо захворіла вчителька і ніхто не прийшов на заміну – радію, як усі, тікаючи з класу. Піонерські лінійки – настав час «поступати в піонери» – сприймала як нудну необхідність. Треба – постою струнко, дадуть команду – просалютую «завжди готова!». Було внутрішнє розуміння: вимагають виконувати цей ритуал – спробуюся, як усі. Тобто, формувалася вдача виконання команд, які привчали до покірності.

Досі відлунює в голові залякування сердитим голосом однієї з учительок: «Візьму на олівець!». Тобто невиконання команди – карастеся. Так і уявляла: вона зачіплює олівцем за спину й підвішує в повітрі, тільки ноги теліпаються.

Оскільки мала нахил до писання, то вступила на філфак, хоча мріяла бути журналісткою (уклала цілий альбом вірзків за надрукованими дописами та віршами). Але журналістський запал збила старша за віком знайома: мовляв, невже хочеш писати все життя про доярок і корів? Оця засторога й спинила, бо про реальне життя доярок, загалом колгоспниць, знала не з газет. Мені дали знати, що доведеться писати неправду – хіба це журналістика?

Закінчила університет з відзнакою, та за місце праці довелося попобігати: в середині 80-х роботу вчительки української мови та літератури в Києві було непросто знайти. Я опинилася в неблагополучній школі з російською мовою викладання, до мого предмета (мови

титольної нації!) ставилися як до «відчипного».

1989-й. Письменники стали ініціаторами створення Руху України за перебудову. Опрацьовую листи-відгуки на цю подію від мешканців Полтавщини. У кабінеті очільника НСПУ Івана Драча товчється і мій малолітній син: тут періодично забираю паку листів, на які пишу відповіді вдома – до пізньої ночі. Ентузіазм і віра у великі суспільні зміни зашкалює. А надихає саме це почуття: власна участь, власна воля.

1991 рік, столиця Литви Вільнюс – після смертельної атаки російських військ на національну телестудію. Свідоме українство особливо стежило за подіями в країнах Балтії.

спілкування з людьми, які голосували вдома, спостереження за поведінкою – все це, відчувала не раз, збагачує новим досвідом, гірким і радісним. Оцей рух – вивільнення особистості, її суб'єктності – неперелітний досвід.

Що було далі? Перші за відновлення незалежності України вибори до Верховної Ради. Ще до цього зацікавлено стежу за діяльністю нашого першого міністра оборони Костянтина Морозова. Працюючи керівницею прес-центру Могиланьки, провела з ним пресконференцію (виклик для мене). Пізніше, коли Костянтин Петрович вже був у відставці, зробила з ним інтерв'ю, надруковане в популярному часописі «Україна»: воно зна-

ІНТРОВЕРТКА ПРОТИ ПСЕВДОКОЛЕКТИВІЗМУ

Залюбки погодилася на пропозицію поетеси Наталі Клименко, яку знала з університетської літстудії, поїхати до Вільнюса – передати ліки для «Саюдіса». У Вільнюсі нас тепло прийняли, ми зустрілися з членами ГУЛУ (Громада українців Литви) – а серце гріла думка: так важливо самій вирішувати, як діяти, без чужих вказівок, наказів, директив! Оце почуття не раз піднімало дух у наш бурхливий час суспільних перетворень.

Підняття національного прапора біля міськради. Дух солідарності з однодумцями, відчуття спільності – справжнє щастя. Маса публікацій, які тривалий час були забороненими, читання праць Грушевського, інших істориків і діячів української революції, що стало нарешті можливим, наповнювало енергією.

Референдум 1991-го року. Напрошує сама (дістала повноваження від столичної «Прогресив») поїхати спостерігачкою за голосуванням у село Веприк, де служив священником і помер знайомий композитор Кирило Стеценко. Скільки різних спостережень над поспільством, над пробудженням у людях саме того почуття: власного вибору, власної відповідальності. Це було такою новизною для нас усіх, привчених режимом до пасивності, заформалізованості, закнутості в догми. Після тієї першої спроби – були спостерігачкою за виборами і підрахунком голосів – важко сказати, скільки часу провела в різних виборчих комісіях, зокрема, членом виборчкому. Новий досвід:

добилося як передвиборчий матеріал. Довідавшись, що Костянтин Морозов кандидатується в депутати, вирішила: агітуватиму за нього безпосередньо в окрузі. Отака безпосередня, «людина з вулиці», приходжу у його виборчий штаб і прошу адреси будинків, не охоплених офіційними помічниками. На мене дивляться зі здивуванням і недовірою, яку розвіяв сам Костянтин Петрович. Отож, шовчерона після роботи брала когось з подруг і вирушала в округ спілкуватися з виборцями. Надивилася й наслушалася всього: доброзичливих і гнівних, сердитих реплік, уперше зіткнулася з чорним «піаром» конкурента, який нині втік за межі України...

А далі... Далі було – і триває – наше буремне, шалене життя. Велелюдні протести під Верховною Радою. Обидва Майдани – особливий досвід, де чи не вперше пізнала таке грандіозне, масштабне відчуття солідарності, довіри, яке ні з чим не порівняти. Я, котра ніколи не любила перебувати серед маси людей, унікала натовпу, стояла годинами просто неба, скандувала гасла, зливаючись духом з однодумцями, з вірою і оптимізмом, що підносила на незбагненні висоті. І безмежно вдячна долі, що дала звідати це безцінне почуття: колективне піднесення, масової, хай миминуючої, ейфорії від власного вибору і відповідальності. Це – щастя. І ніхто не має права кидати вільній людині, яка сама вирішує, як діяти: «Візьму на олівець!»

Людмила Таран,
українська письменниця

• МІЖНАРОДНА ПАНОРАМА

ХАМАС ВІДПУСТИВ УСІХ ІЗРАЇЛЬСЬКИХ ЗАРУЧНИКІВ

ХАМАС передав представникам Червоного хреста дві групи заручників, які понад два роки залишалися в полоні. Це головне положення угоди про перемир'я, яка відкриває шлях до припинення війни в секторі Газа.

У понеділок, 13 жовтня, президент США Дональд Трамп привітав до Ізраїлю. Він виступив у

Кнесеті (парламенті), доручивши під час виступу спецпредставнику в питаннях Близького Сходу Стіву Віткоффу після завершення війни в Газі «зосередитись на Росії». Американський президент та представники Єгипту, Катару й Туреччини у Шарм-Ель-Шейху (Єгипет) у понеділок, 13 жовтня, підписали декларацію про припинення війни в секторі Газа між Ізраїлем і угрупованням ХАМАС.

Незадовго до початку передачі заручників ізраїльські ЗМІ повідомили, що їхнє звільнення проходить у два етапи: в коридорі Нецарим та в Хан-Юнісі. Перших сімох передали Червоному хресту в місті Газа. Оголошення про це з рупора на Площі заручни-

• ХАМАС нарешті передав представникам Червоного хреста дві групи останніх заручників, які понад два роки залишалися в полоні

ків у Тель-Авіві викликало бурхливі оплески. Згодом ізраїльські

ЗМІ повідомили, що й другу групу з 13 заручників також пере-

дано Ізраїлю. Ізраїль навзамін зобов'язався після передачі всіх заручників звільнити з тюрми 1966 палестинських ув'язнених.

До оголошеного минулого тижня перемир'я в Газі залишалося 48 заручників, з яких тільки 20 – живі люди. Тіла загиблих доставлять на патологоанатомічне дослідження для остаточної ідентифікації.

7 жовтня 2023 року ХАМАС захопив у полон в Ізраїлі 251 особу. Найбільше заручників, 106 осіб, Ізраїлю вдалося повернути під час першого перемир'я в листопаді 2023 року. До лютого 2025 року було ще декілька передач заручників, ХАМАС також повернув близько 60 тіл бранців, які загинули в полоні.

КРАЇНИ-ЧЛЕНИ НАТО РОЗПОЧАЛИ НАВЧАННЯ З ЯДЕРНОГО СТРИМУВАННЯ

• Навчання НАТО з ядерного стримування триватимуть два тижні, в них візьмуть участь близько двох тисяч військовиків та понад 70 літаків з 14 країн альянсу

Північноатлантичний альянс (НАТО) в понеділок, 13 жовтня, розпочав щорічні навчання з ядерного стримування Steadfast Noon («Стихий полудень»). Про це повідомила прес-служба НАТО.

У НАТО підкреслили, що навчання є плановим заходом – вони не пов'язані з жодними поточними світовими подіями, бойова зброя під час них не використовуватиметься.

«Це щорічні тренування, й вони регулярні. Нам потрібно це зробити, бо це допомагає нам переконатися, що наші засоби ядерного стримування залишаються максимально надійними, безпечними та ефективними. Це також надсилає чіткий сигнал будь-якому потенційному агресору, що ми можемо захистити своїх союзників від усіх загроз», – заявив генеральний секретар НАТО Марк Рютте.

Навчання НАТО триватимуть два тижні, у них візьмуть участь близько двох тисяч військовиків та понад 70 літаків з 14 країн альянсу. Маневри проходили переважно над Північним морем, будуть задіяні військові бази в Нідерландах, Бельгії, Великій Британії та Данії.

США будуть представлені на навчаннях чотирма винищувачами подвійного призначення F-35. Німеччина направила три винищувачі-бомбардувальники Tornado, а також чотири багаточислові винищувачі Eurofighter Typhoon.

Детальний план навчань не розголошується. За словами експертів, країни НАТО зазвичай відпрацьовують безпечне транспортування та завантаження ядерних бомб на літаки, використовуючи при цьому лише муляжі зброї.

ОСТАННІЙ ШАНС ЕМАНУЕЛЯ МАКРОНА

Удуже за тиждень Франція отримала новий уряд. Прем'єр-міністр Себастьян Лекорню, якого Емануель Макрон перепризначив у п'ятницю, 10 жовтня, зробив другу спробу сформувати свій кабінет міністрів.

но-2 перепризначені 12 з 18 міністрів з попереднього складу, включаючи Жеральда Дарманена (юстиція), Жана-Ноеля Барро (закордонні справи) та Рашиду Даті (культура), які зберегли свої портфелі, а також Катрін Вотрен, яка пере-

• Президент Франції Емануель Макрон може опинитися в епіцентрі політичної кризи, яка може змести й самого президента, й його уряд

Його перша версія стала, як тут кажуть, «дуже ефемерною», той уряд протримався лише чотирнадцять годин, після чого сам Лекорню подав у відставку.

Цього ж тижня президент і його «солдат», як сам себе називає Лекорню, спробували вдруге. В дуже неробочий час, пізно ввечері, у неділю, 12 жовтня, було оголошено склад уряду, який вже охрестили Лекорню-2. Як сказав сам глава уряду, це буде «уряд місії». Він матиме конкретне завдання – ухвалити бюджет до кінця року й стабілізувати країну.

Ключова заміна в цьому складі – у Міністерство внутрішніх справ (МВС) прийшов Лоран Нуїєс, який змінив амбітного лідера республіканців Брюно Рітайо. Це найбільш промовистий сигнал «перезавантаження» силового блоку. Нуїєс – колишній префект поліції Парижа та екс-держсекретар при МВС. Загалом у Лекор-

йшла з міністерства праці та охорони здоров'я до міністерства збройних сил. Інші «нові» міністри є такими дуже відносно, бо вже працювали на цих посадах за президента Макрона. Проте частина уряду все ж складається з нових облич.

Зрештою, численні переговори між партіями, що відбувались увесь минулий тиждень, мало що змінили в балансі уряду Лекорню-2. Ця команда – така ж сама «спільна база» правих і центристів, які керують країною з вересня 2024 року.

Себастьян Лекорню, який до призначення прем'єром очолював міністерство збройних сил, є однією з ключових фігур французької політики, які послідовно підтримують Україну.

За повідомленнями зарубіжних видань та інформаційних агенцій

ЗАЛІЗНИЧНА АВАРІЯ В СЛОВАЧЧИНІ

На сході Словаччини вранці 13 жовтня сталася страшна залізнична аварія внаслідок лобового зіткнення двох потягів неподалік міста Рожнява, в районі села Яблонов-над-Турною, приблизно за 55 кілометрів від Кошице.

Як повідомляє інформаційна агенція Reuters, на місце аварії одразу прибули два рятувальні гелікоптери та кілька карет швидкої допомоги. Найближчі лікарні були задалегідь попереджені та підготувалися до прийому потерпілих. Загалом у потягах перебувало майже 80 пасажирів.

За останніми даними, постраждали 69 осіб, семеро з яких отримали тяжкі травми. Серед постраждалих – один громадянин України. Пораненим надавали допомогу в лікарнях міст Кошице й Пряшів. Міністр внутрішніх справ Словаччини Матуш Шутай-

• За останніми даними, під час залізничної аварії на сході Словаччини постраждали 69 осіб, семеро з яких отримали тяжкі травми

Ешток повідомив, що двоє людей перебувають у критичному стані, решта мають поранення й легкі тілесні ушкодження.

За попередньою інформацією, аварія сталася в тоці, де дві залізничні колії з'єднуються в одну. Унаслідок зіткнення перший локомотив одного з потягів зазнав серйозних ушко-

джень, інший – частково зіштов'язався з рейок.

Словачка залізниця оприлюднила офіційну заяву, у якій зазначила, що пріоритетом на цей момент є порятунок пасажирів та працівників. Розпочато офіційне розслідування обставин події. Серед версій причин аварії розглядається, зокрема, людський фактор.

● НАЙВИЩА ВІДЗНАКА

фізику в дії. «Важливим питанням у фізиці є максимальний розмір системи, яка може демонструвати квантово-механічні ефекти. Цьогорічні лауреати Нобелівської премії провели експерименти з електричним колом, в якому продемонстрували як квантово-механічне тунелювання, так і квантовані рівні енергії в системі, достатньо великій, щоб її можна було тримати в руці», – зазначили в комітеті.

Їхні напрацювання створили нові можливості для розвитку

● Фізика: Джон Кларк, Мішель Даворе та Джон Мартініс (усі – США)

зростання. Це вивело величезну кількість людей з бідності та заклало основу нашого процвітання. Цьогорічні лауреати з економічних наук, Джоел Мокір, Філіп Аг'он та Пітер Говітт, пояснюють, як інновації забезпечують поштовх для подальшого прогресу», – йдеться на сайті Нобелівської премії.

Венесуельська правозахисниця та опозиціонерка Марія Коріна Мачадо отримала Нобелівську премію миру «за її невпинну працю з просування демократичних прав наро-

Шороку в жовтні в Стокгольмі (Нобелівську премію миру – в Осло) оголошують лауреатів Нобелівської премії. Починаючи від 1901 року, нею щорічно відзначають за досягнення у фізиці, хімії, фізіології та медицині, літературі, економіці, а також за зміцнення миру.

Нобелівська премія бере свій початок із заповіту Альфреда Нобеля, винахідника динаміту, якого мучило почуття провини. Він хотів, щоб вшановували видатних науковців, «тих, хто приніс найбільшу користь людству за минулий рік».

Нобелівські премії вважаються важливими віхами наукового прогресу. Цією винагородою відзначено швидку розробку вакцин, які захистили мільйони людей від тяжкого перебігу коронавірусної хвороби під час пандемії Covid-19. Або – винахід енергозберігаючих світлодіодних ламп. Чи такі технології, як генні ножиці, які можна використовувати для лікування раніше невиліковних хвороб.

У перші роки свого існування Нобелівські премії здебільшого присуджувалися окремим ученим-чоловікам, таким як Альберт Ейнштейн або Ернест Резерфорд. Жінки на кшталт Марії Кюрі й донині становлять рідше виняток. У природничих науках частка жінок-нобелівських лауреаток становить менше 15 відсотків, що є предметом критики. Кюрі, до речі, отримала навіть дві Нобелівські премії – з фізики та хімії, отже – подвійний виняток.

Сьогодні Нобелівські премії, як правило, розподіляються між групами вчених. За кожним лауреатом Нобелівської премії стоять зазвичай невідомі широкому загалу тисячі інших учених, докторантів і техніків, які були долучені до частини досліджень і проводили експерименти.

Грошовий еквівалент премії становить 11 мільйонів шведських крон (близько 900 тисяч євро). Кому ж присудили цю престижну нагороду цього року?

Учені з Каліфорнії Джон Кларк, Мішель Даворе та Джон Мартініс отримали Нобелівську премію з фізики за дослідження макроскопічного квантового тунелювання, що відкриває нові горизонти для квантових технологій.

НОБЕЛЬ-2025

Лауреати Нобелівських премій нинішнього року

наступного покоління квантових технологій, зокрема квантової криптографії, квантових комп'ютерів та квантових датчиків.

Нобелівську премію з хімії у 2025 році отримали вчені Сусуму Кітаґава (Японія), Річард Робсон (Австралія) та Омар Ягі (США) «за дослідження в сфері металоорганічної хімії».

«Лауреати Нобелівської премії з хімії 2025 року створили молекулярні конструкції з великими просторами, через які можуть проходити гази та інші хімічні речовини. Ці конструкції, металоорганічні каркаси, можна використовувати для збору води з пустельного повітря, уловлювання вуглекислого газу, зберігання токсичних газів або каталізації хімічних реакцій», – йдеться на сайті Нобелівського комітету.

Нобелівську премію в галузі фізіології й медицини за 2025 рік отримали дослідники Мері Е. Брунков (США), Фред Рамсделл (США) та Шимон Сакаґучі (Японія) «за їхні відкриття, що стосуються периферичної імунної толерантності». Імена лауреатів було оголошено в Стокгольмі у понеділок, 6 жовтня.

Як вказується на сайті престижної нагороди, науковці зрозуміли, «як імунна система тримається під контролем». «Потужна імунна система організму повинна регулюватися, інакше вона може атакувати наші власні органи. Мері Е. Брунков, Фред Рамсделл і Шимон Сакаґучі зробили революційні відкриття щодо периферичної імунної толерантності, яка запобігає тому, щоб імунна система шкодила організму», – йдеться в прес-реліз. Їхні відкриття заклали основу для нової галузі досліджень і стимулювали розробку нових методів лікування, наприклад, раку та аутоімунних захворювань.

Нобелівською премією в галузі літератури цьогоріч відзначено угорського письменника Ласло Краснаґоркаї за «йо-

● Хімія: Сусуму Кітаґава (Японія), Річард Робсон (Австралія) та Омар Ягі (США)

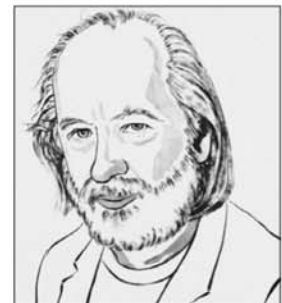
● Медицина й фізіологія: Мері Брунков (США), Фред Рамсделл (США) та Шимон Сакаґучі (Японія)

● Економіка: Джоел Мокір (США), Філіп Аг'он (Валіка Британія) та Пітер Говітт (США)

● Нобелівська премія миру: Марія Мачадо (Венесуела)

● Література: Ласло Краснаґоркаї (Угорщина)

ду Венесуели та боротьбу за досягнення справедливого й мирного переходу від диктатури до демократії».

Цьогоріч цю суперпрестижну премію бажав отримати президент США Дональд Трамп. Але поки в Україні вбивають ні в чому не винних мирних людей, а путінська орда продовжує свою агресію, Нобелівський Норвезький комітет у Осло, який присуджує цю премію, вирішив віддати її Марії Мачадо, поаяк Трамп не виконав своїх численних обіцянок припинити війну в Україні за 24 години, а зустрів Трампа з кремлівським диктатором Путіним на Алясці за свідчення, що Трамп безпорадний перед зухвалістю й ницістю Путіна.

го захопленню та далекоглядну творчість, яка посеред апокаліптичного жаху підтверджує силу мистецтва».

Американський учений-економіст Джоел Мокір отримав Нобелівську премію з економіки «за визначення передумов для сталого зростання завдя-

ки технологічному прогресу», а його британський колега Філіп Аг'он та американець Пітер Говітт – «за теорію сталого зростання через творче руйнування».

«Протягом останніх двох століть, уперше в історії, світ спостерігав стале економічне

Леся Клохун
Спеціально
для «Нової газети»

● УКРАЇНСЬКИЙ ВУЗОЛ

Увівторок, 14 жовтня, українська делегація високого рівня прибула для проведення переговорів до США. Про це повідомив керівник Офісу президента України Андрій Ермак.

«Наша делегація, очолювана прем'єр-міністеркою Юлією Савриденко, разом зі мною та секретарем РНБО Русланом Умеровим прибула до Вашингтону. Тижень буде насичений, попередити багато роботи», – написав він.

За його словами, в американській столиці делегація обговорюватиме питання зміцнення обороноздатності України, а також розв'язання проблем в енергетичному секторі.

Ермак наголосив, що йдеться про конкретні цілі, озвучені президентом Зеленським: зміцнення нашої ППО та ударних можливостей; зміцнення стійкості перед зимою; новий тиск на агресора.

Він також підкреслив, що кінцева мета перемовин з американськими партнерами не змінилась. Як і раніше, Україна прагне досягнути сталого та справедливого миру. Зокрема, через примус Росії до завершення війни. Утім, головним пунктом у порядку денному переговорів з американською стороною буде обговорення можливостей Сполучених Штатів поставок для ЗСУ крилатих ракет «Томагавк».

Напередодні, 12 жовтня, Володимир Зеленський поінформував, що вже вчора за останні два дні провів телефонну розмову з президентом США Дональдом Трампом.

«Щойно я говорив з президентом Трампом – і це вже вдруге цими днями. Детально працюємо з Америкою, щоб посилити нашу ППО, усі наші можливості захисту: «Петріоти» передусім, інші системи, також наші активні дії, нашу далекобійність».

Ми бачимо та чуємо, що Росія боїться, що американці можуть дати нам «Томагавки», це сигнал, що саме така зброя може спрацювати для миру», – заявив Зеленський у відеозверненні.

За його словами, з президентом Трампом було досягнуто домовленості про те, що українська та американська команди займатимуться питаннями, які були обговорені. Саме для цього Володимир Зеленський 17 жовтня прибує до Вашингтону.

Президент США Дональд Трамп минулої неділі виступив із серйозним попередженням Москві, заявивши, що може озброїти Україну крилатими ракетами великої дальності «Томагавк», якщо Росія не поспішить завершити війну.

Під час перельоту на Близький Схід Дональд Трамп зробив суворе попередження Москві – крок, який підвищує ставки у війні та може означати суттєве розширення військової допомоги США для Києва. Погроза Трампа пролунала після ранкової розмови з Володимиром Зеленським.

● Крилата ракета «Томагавк» летить до цілі

ЧИ ДАСТЬ ТРАМП УКРАЇНІ «ТОМАГАВКИ»?

● Точність ударів «Томагавками» вражає – вони залітали точнісінько в ангар, аби знищити літаки сирійського диктатора Башара Асада

«Я можу сказати Володимиру (Путіну – ред.): «Послухай, якщо ця війна не буде врегульована, я відправлю їм «Томагавки», – сказав Трамп журналістам. – Tomahawk – неймовірна зброя, дуже точна й дуже руйнівна. І, чесно кажучи, Росії це не потрібно», – наголосив він.

Трамп додав, що остаточного рішення ще немає, але озвучити таку можливість було «доречно». «Я можу сказати Росії, що якщо війну не буде врегульовано, ми можемо це зробити. Вважаю, що доречно про це нагадати», – підсумував він.

Слова Трампа стали реакцією на неодноразові прохання президента Володимира Зеленського надати Україні сучасне

далекобійне озброєння, здатне точно уражати цілі на відстані понад 1 500 миль.

У Києві наголошують, що «Томагавки» – це «наступний рівень» бойових можливостей, як висловився сам Трамп. Такі ракети дозволили б завдавати ударів углиб російської території, змушуючи Москву відводити системи протиповітряної оборони та підвищуючи ефективність українських атак.

Tomahawk – це багатоцільова крилата ракета, яка є невід'ємною частиною ударної потужності ВМС США. Її низькорівневий політ та висока точність роблять її ідеальною зброєю для ураження важливих військових об'єктів, таких як командні пунк-

ти, військові летовища та системи ППО.

Ракета оснащена різноманітними типами боеголовок, Tomahawk може виконувати широкий спектр завдань – від знищення наземних цілей до розвідки. Сучасні модифікації цієї ракети забезпечують їй ще більшу дальність, точність та живучість.

Крилаті ракети Tomahawk неодноразово демонстрували свою високу ефективність у бойових діях, починаючи з війни в Перській затоці. Цю ракету не так легко збити, це пояснюється сучасними системами наведення та високою маневреністю «Томагавків».

Сімейство ракет Tomahawk – це високоточні, дозвуків крилаті

ракети великої дальності, які широко використовуються збройними силами США та деяких інших країн.

«Томагавк», дальність яких може відрізнятися, характеризуються універсальністю та здатністю вражати цілі на значній відстані, що робить їх одним з найефективніших видів високоточної зброї.

Основні характеристики ракети Tomahawk: дозвуків крилата ракета з турбореактивним двигуном; вартість – 4 мільйони доларів; довжина – 5,55 м без бустера; діаметр – 0,52 м; вага без прискорювача – близько 1 315 кг; дальність польоту – 1 250-2 500 км; бойова частина – фугасна, ядерна, касетна, вагою до 454 кг; системи наведення – інерційна система з корекцією по фото місцевості; GPS та протирадарна ГСН дають змогу ракетам вражати як стаціонарні, так і рухомі цілі з високою точністю.

Можливість передачі ракет «Томагавк» викликала «надзвичайне занепокоєння» в Москві.

Речник Кремля Дмитрій Песков заявив російським ЗМІ: «Тема передачі «Томагавків» викликає серйозне занепокоєння. Зараз справді дуже драматичний момент – напруження зростає з усіх боків».

Російські депутати також попередили про можливу відповідь Москви на такий крок з боку США.

Потенційна передача крилатих ракет BGM-109 Tomahawk стала б одним з найважливіших і водночас найризикованіших рішень у межах американської підтримки України, адже це загострює напруження довкола можливих ударів по цілях на території Росії.

Дональд Трамп припустив, що загроза може стати інструментом тиску на Москву, але визнав, що сам все ще вагається.

«Спершу хочу дізнатися, що вони з ними робитимуть», – сказав Трамп журналістам минулого тижня про ракети «Томагавк». – Куди вони їх скерують? Гадаю, це питання, які мені варто поставити. Я не прагну ескалаци цієї війни».

Але війна й так заескалювала до максимуму. Насамперед зусиллями Путіна та його посіпак. Вони вдерлися в суверенну мирну державу, роками вбивають невинних українських людей, пальять, висаджують у повітря, нищать... Може, «Томагавки» поставлять їх нарешті на місце.

Хома Мусієнко
Спеціально
для «Нової газети»

• ВІЙНА

Путін продовжує бомбардувати мирні українські міста. Останнім часом особливо дістається Києву, Чернігову, Харкову, Сумам, Запоріжжю, Одесі. Рашисти б'ють по житлових кварталах та енергооб'єктах, намагаючись напередодні зими занурити Україну в холод і темряву. Так, в ніч з 13 на 14 жовтня в кількох районах Києва зникло світло через перенавантаження мережі та проблему на одному з енергооб'єктів, атакованому російськими дронами. Про це повідомляє прес-служба КМДА.

У соцмережах повідомляють, що частково знеурюжене також київське метро.

За даними КМДА, в зв'язку з перенавантаженням мережі виникла проблема на одному з уражених ворожими дронами енергооб'єктів столиці. Частково зникло світло в Голосівському, Шевченківському та Печерському районах.

Періодично викидається світло через обстріли рашистів і в багатьох інших містах України – Чернігові, Сумах, Харкові, Запоріжжі, Миколаєві, Херсоні, Одесі...

Тим часом, президент України Володимир Зеленський повідомив, що ухвалив рішення щодо «осіб у яких виявили російське громадянство», не називаючи прізвищ. Служба безпеки України уточнила, що серед них мер Одеси Геннадій Труханов, у якого підтверджена наявність російського громадянства.

В ефірі національного телемарафону з посиланням на «джерело в державній владі» повідомили, що йдеться про припинення українського громадянства мера Одеси Геннадія Труханова, заарештованого в Україні колишнього нардепа від ОПЗЖ Олега Царьова та танцювника балету Сергія Полупіна.

Геннадій Труханов обіймає посаду мера Одеси з 2014 року (тоді ж з'явилися перші повідомлення про наявність у нього російського громадянства). Закон про місцеве самоврядування в Україні вказує, що припинення громадянства є підставою для дострокового припинення повноважень.

Сам Труханов укотре заперечив, що має російське громадянство, й назвав рішення про припинення його українського громадянства «фальсифікацією». Він каже, що звертатиметься з позовом до суду. Служба безпеки України заявила, що рішення про припинення громадянства Труханова ґрунтується на їхній доказовій базі. Як встановила СБУ, станом на зараз, чинний міський голова Одеси Геннадій Труханов є громадянином РФ та має чинний закордонний паспорт країни-агресорки. Копії відповідних документів є в розпорядженні української спецслужби.

Петиція до президента з вимогою припинити українське громадянство мера Одеси Геннадія Труханова менше ніж за

• Мер Одеси Геннадій Труханов та закордонний паспорт, яким підтверджується його російське громадянство

УКРАЇНЬСЬКА ВІТЧИЗНЯНА: ХРОНОЛОГІЯ СПРОТИВУ

• Сивобороді воїни Збройних Сил України

добу набрала необхідні для розгляду главою держави 25 тисяч голосів. Сам же Труханов заявив, що продовжуватиме виконання своїх повноважень до ухвалення міською радою рішення про їхнє припинення.

Тим часом, головнокомандувач Збройних Сил України Олександр Сирський повідомив про успішні дії українських військовиків на Донецькому напрямку, попри намагання російських окупантів просунутися. Протягом доби з 14 на 15 жовтня українські війни провели пошук та знищення противника на території площею 3,4 кв. км у Покровському районі Донецької області.

«Штурмові підрозділи на окремих напрямках просунулись до 1,6 км», – розповів Сирський. Головнокомандувач висловив подяку захисникам, які нищать ворога, особливо відзначивши військовиків зі складу 33-го окремого штурмового полку та 253-го батальйону. Олександр Сирський також нагадав, що за час Добропільської операції, станом на 13 жовтня 2025 року, звільнено 182,4 кв км, 224,7 кв км – зачищено від диверсійних груп противника.

На Слов'янському напрямку російські війська продовжують зазнавати значних втрат, попри зменшення кількості штурмових дій. Про це повідомив речник 11-го армійського корпусу Дмитро Запорожець.

За його словами, окупанти намагаються наступати в напрямку населених пунктів Серебрянка, Дронівка та Ямпіль. Ворог діє хитро – невеликими піхотними групами або навіть поодинці, намагаючись просунутися до позицій Сил оборони.

Попри зниження активності, втрати противника суттєво зростають. Якщо раніше українські військовики знищували в середньому 65-69 окупантів за добу, то зараз ця кількість збільшилася до 93.

«Кількість штурмів цього місяця зменшилась майже вдвічі – з 21 до 11 на добу. Це пов'язано, зокрема, з погодними умовами. Але навіть при меншій кількості атак, противник втрачає більше особового складу», – зазначив Дмитро Запорожець.

У вівторок, 14 жовтня російська терористична армія атакувала на Херсонщині гуманітарну місію ООН. Про це по-

відомив очільник Херсонської ОВА Олександр Прокудін. «Зранку в Білозерській громаді окупанти прицільно били з дронів та артилерії по вантажівках ООН. Чотири білі автівки з маркуванням «Невійськова техніка» були атаковані рашистами. За даними ОВА, один транспортний засіб згорів, інший – серйозно пошкоджений, дві вантажівки змогли вивратися з-під ударів.

Гуманітарний координатор в Україні Матіас Шмале виступив із заявою, у якій різко засудив атаки російських військ на транспорт ООН у Херсонській області. За його словами, міжвідомчий конвой з чотирьох вантажівок з маркуванням ООН під час доставки допомоги до громади Білозерки потрапив під обстріл.

У складі місії були співробітники ВООЗ та УКС ООН, які доставляли гуманітарну допомогу громаді, що тривалий час залишалася без підтримки через воєнні дії.

Матіас Шмале нагадав, що гуманітарні співробітники захищені нормами міжнародного гуманітарного права й не повинні потрапляти під обстріли.

В ООН наголосили, що мирні мешканці прифронтових громад

залежать від гуманітарної допомоги, й працівники організації повинні мати змогу безпечно доставляти їй тім, хто цього потребує.

Шмале також зазначив, що в Херсонській області зросла кількість атак із застосуванням дронів, що загрожують життю цивільних осіб.

«Ці обстріли мають бути припинені. Потрібно докласти всіх зусиль для захисту мирних громадян і гуманітарних працівників, а міжнародне гуманітарне право має суворо дотримуватися», – наголосив координатор.

Нині Збройні сили України відчувують брак особового складу, адже людський ресурс рашистів у разі перевищує український. Отож, ще наприкінці липня в Україні запровадили новий правовий механізм, що дозволяє громадянам віком від 60 років добровільно укласти контракт зі Збройними Силами України. Ця ініціатива відкриває можливість для вмотивованих людей зі значним життєвим та професійним досвідом долучитися до оборони держави.

В основі ініціативи лежить проста, на перший погляд, ідея: надати право тим, хто за віком вже не підлягає мобілізації, але має бажання та здоров'я, долучитися до захисту держави. Автори законопроекту наголошують, що з початку повномасштабного вторгнення значна кількість громадян віком 60 і більше років виявила таке бажання.

«Такі громадяни часто мають високий рівень особистої мотивації, патріотизму, а також володіють багаторічним життєвим і унікальним професійним досвідом, який набули в різних сферах діяльності. Наявність різного роду технічних знань (часто унікальних) серед осіб старшого віку є надзвичайно цінним ресурсом в умовах широкомасштабних бойових дій», – йдеться в пояснювальній записці до закону.

Йдеться не про примусову мобілізацію, а виключно про службу за контрактом для тих, хто сам цього прагне. Нардепка та одна з авторів ініціативи Соломія Бобровська пояснює механізм: «Закон передбачає, що люди, яким понад 60 років, можуть укласти контракт на службу в період воєнного стану, якщо вони визнані придатними ВЛК та на це є письмова згода командири. Встановлено двомісячний випробувальний термін для контрактників цієї категорії. Як і можливість звільнення в разі визнання непридатності та невдалого проходження випробування».

Сивобороді сивобородих воїнів сьогодні можна зустріти в найгарячіших точках фронту. Вони воюють не за гроші й не за славу, а за покликом власного серця. Бо Україна, на яку замахнувся своїм іржавим мечем недовбитий гебешник Путін, опинилася в небезпеці. А для таких людей віддати свої здоров'я й життя за рідну Батьківщину – найбільша мотивація.

Андрій Гурін
Спеціально
для «Нової газети»

• В УКРАЇНІ

ТРАМП НЕ ЗМОЖЕ ЗАКІНЧИТИ ВІЙНУ В УКРАЇНІ, ЯК У СЕКТОРІ ГАЗА

Президент США Дональд Трамп під час своєї промови в Ізраїльському Конгресі чітко дав зрозуміти, що важкодоступний мир в Україні є його наступним пріоритетом. Проте, як пише кореспондент CNN з питань міжнародної безпеки Нік Волш, єдиний урок, який Трамп може винести з досягнення миру в Газі це те, що США досі можуть нав'язувати свої умови завдяки могутності.

«Але на цьому подібність закінчується. Перша непереборна відмінність полягає в тому, що у випадку з Ізраїлем Трамп переконує союзника, який військово залежить від нього, припинити жорстоку війну, яка викликала майже глобальну критику. Натомість Росія є історичним противником США, яка покладається на свого головного конкурента Китаю», – підкреслив автор матеріалу. За його словами, «карти» Трампа, коли йдеться про російського диктатора Путіна, швидше за все, були передбачуваними від самого початку, однак зараз вони обмежені або навіть відсутні.

«Він уже пробував червоні килими, міксосистемний шарм і економічні аргументи. Було щонайменше сім термінів, що загрожували додатковими санкціями, поки Трамп не вирішив, що хоче, щоб Європа припинила купувати російські вуглеводні, перш ніж він їх введе», – проаналізував Нік Волш.

Порівняно з Газою, Трамп не може оголосити про укладення угоди між РФ та Україною, а потім залишити складні деталі для обговорення на потім. Кореспондент CNN вважає, що Путін з радістю залишив Трампа з порожніми руками після перемовин на Алясці та, швидше за все, зробить це знову, коли буде нагода.

КИЇВ ТА БРЮССЕЛЬ СКВАЛИЛИ ОВНОВЛЕНІ УМОВИ ТОРГІВЛІ

Україна та Європейський Союз схвалили рішення про скасування частини тарифів та збільшення квот на експорт аграрної продукції до ЄС. Про це повідомив віце-прем'єр-міністр України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Тарас Качка.

За його словами, рішення Комітету асоціації у торговельному складі 3/2025 від 14 жовтня 2025 року набере чинності через 15 днів (29 жовтня).

Качка зазначив, що українські експортери матимуть можливість скористатися новим торговельним режимом вже цього року. Рішення є двостороннім і діє безстроково.

Наступний перегляд у бік збільшення доступу на ринок ЄС відбувається в 2028 році.

Нагадаємо, держави ЄС 13 жовтня схвалили умови нової торговельної угоди з Україною, що має замінити «торгівельний безвіз», термін дії якого завершився в червні 2025 року. Раніше повідомлялося, що скасування «торгового безвізу» з ЄС збільшило дефіцит торгівлі в Україні.

КІЛЬКІСТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ МОЖЕ ВПАСТИ ДО 10-15 МІЛЬЙОНІВ ОСІБ

За песимістичною оцінкою, в Україні може лишитися 10-15 мільйонів громадян. Таку думку озвучив президент Київської школи економіки Тимофій Милованов.

«Відповідно до оптимістичного сценарію, то якщо війна припиниться, і ми будемо рухатися до ЄС, люди поступово повертаються. Тоді нас буде десь 35-40 мільйонів. Якщо буде відновлення, позитивний вайб, і ми впровадимо із зовнішнім викликом, станемо частиною ЄС, тут буде набагато більше сенсу жити. Бо кожен в Україні може стати тим, ким захоче», – зазначив він в інтерв'ю «Українській правді».

Милованов стверджує, що багатьом іноземцям подобається жити в Україні.

«У деяких районах Філадельфії шанс бути вбитим навіть вищий, ніж у Києві: ви ж бачите повідомлення про постійну стрілянину там, зокрема в школах, гетто. Я жив на межі гетто – кожної другої ночі у мене під вікнами була перестрілка. В мене часто запитували: як там виживати? Тепер те саме питають про життя під «шахедами». Жити можна і в гетто, і під «шахедами», – додав він.

Раніше демограф Олександр Гладун розповів, що від початку повномасштабного вторгнення Росії в України найбільше вибіли жінки, діти та люди працездатного віку. Через це значно зросла частка пенсіонерів, що створює економічні проблеми для країни.

У ОДЕСІ ДІЯТИМЕ ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

Одеса заслуговує на більший захист, і це можна зробити у форматі військової адміністрації. Про це 14 жовтня у вечірньому відеозверненні сказав президент України Володимир Зеленський.

«Я дякую Службі безпеки за сильну роботу на захист України, на протидію російським агентурним мережам. І також була розмова по ситуації у прифронтових громадах та на півдні нашої держави, зокрема в Одесі», – сказав він.

Глава держави підкреслив, що Одеса «заслужовує на більший захист та більшу підтримку».

«Це можна зробити у форматі військової адміністрації – знайдіть багато безпекових питань в Одесі: знайдіть довго залишалися без належної відповіді. Всі ефективні рішення буде ухвалено. Я призначу керівника військової адміністрації найближчим часом», – сказав В.Зеленський.

Раніше він заявив про рішення позбавити українського громадянства кількох осіб, у яких підтверджено наявність російського громадянства. Серед них – мер Одеси Геннадій Труханов.

Активісти запитали в Труханова, чи збирається він оскаржувати це рішення, на що той відповів, що так, та запевнив, що не збирається залишати Україну. Водночас у СБУ зазначили, що Труханов має чинний закордонний паспорт Росії та мав російський внутрішній паспорт.

УДАРАМ ЗСУ ПО РОСІЙСЬКИХ НАФТОПЕРЕРОБНИХ ЗАВОДАХ ДОПОМІГ ОБМІН ДАНИМИ ЗІ США

Сполучені Штати Америки та Україна обмінюються розвідувальними даними, що посприяло влучним ударам, які Сили оборони завдали по російських нафтопереробних заводах.

Першою про те, що Вашингтон передає Києву розвіддані щодо розташування радарів та систем ППО в Росії, повідомила газета Financial Times. Ту саму інформацію пізніше підтвердив і український військовий експерт, полковник військової авіації у відставці Роман Світан.

За словами одного з джерел FT, Київ самостійно обирає цілі для ударів, а США лише допомагають виявляти вразливі місця. Водночас інші співрозмовники видання стверджували, що саме американці формують перелік пріоритетних об'єктів для ударів по РФ, розглядаючи такі удари як інструмент тиску, здатний схилити Кремль до переговорів.

Роман Світан пояснив, що американські фахівці справді краще розуміють логістику російської нафтової індустрії і тому радять, куди цілити, щоб удари були ефективнішими. Але при цьому він підкреслив, що остаточне рішення щодо пріоритетних ударів приймає Україна.

МВФ ОНОВИВ ПРОГНОЗ ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ СВІТУ: ДО ЧОГО ГОТУВАТИ ГАМАНШІ УКРАЇНЦЯМ

Міжнародний валютний фонд (МВФ) оновив свій прогноз

світового економічного зростання. Очікується, що темпи зростання сповільняться з 3,3% у 2024 році до 3,2% у 2025 році та 3,1% – у 2026-му. Про це йдеться в огляді МВФ за жовтень 2025 року.

Зазначається, що сповільнення зростання зумовлене впливом невизначеності та протекціонізму, хоча шок від запровадження мит з боку США виявився меншим, ніж очікувалося спочатку.

Для розвинених економік прогнозується середнє зростання близько 1,5% у 2025-2026 роках, при цьому економіка США сповільниться до 2%. Країни з перехідною економікою та країни, що розвиваються, збережуть помірне зростання – трохи більше 4%.

Інфляція, за прогнозами, знизиться до 4,2% у 2025 році та до 3,7% у 2026 році, хоча її рівень суттєво різнитиметься між країнами: у США очікується інфляція вище цільового рівня, з ризиками її подальшого зростання, а в більшості інших регіонів світу – стримана, низька інфляція.

Що стосується України, то МВФ прогнозує сповільнення зростання ВВП цього року до 2% (після 2,9% у 2024 році), а вже наступного року економіка може зрости на 4,5%. Інфляція, за прогнозом, очікується на рівні 12,6% у 2025 році (проти минулорічного показника у 6,5%), а вже у 2026 році темпи зростання цін сповільняться до 7,6%.

РАШИСТИ ЗАКАТУВАЛИ ДВОХ ПОЛОНЕНИХ ПІДЛІТКІВ З ОКУПОВАНОГО МЕЛІТОПОЛЯ

У російському полоні загинули 16-річні жителі окупованого Мелітополя Данило Дахов та Павло Гримак. Підлітків викрали рашисти в серпні 2023 року, звинувачуючи їх у так званому тероризмі. Вже в квітні 2024 року близькі дізналися про загибель Данила й Павла. Про це під час дебатів напередодні Генеральної асамблеї ООН повідомила заступниця міністра закордонних справ України Мар'яна Беца.

У грудні 2023 року окупаційна поліція оприлюднила відео, у якому повідомила про затримання так званої диверсійної групи «Чорний саботаж», до якої буйцотом входили неповнолітні мешканці Мелітополя. Данило та Павло потрапили в по-

лон до росіян ще в серпні 2023 року. Окупаційна влада тоді повідомила, що затримала ключових представників руху опору в Запорізькій області, намагаючись сфабрикувати проти них численні справи. Хлопцям приписали взагалі всю терористичну діяльність руху опору на території Запорізької області.

10 березня 2023 року російські окупанти поширили ще одне відео за участю Павла та Данила, повідомивши, що їх судитимуть. Після цього інформації про долю підлітків не було.

В кінці травня 2024 року рашисти повідомили батькам хлопців, що їхні сини нібито загинули під час виконання «партизанської роботи» через вибух саморобного пристрою. Однак насправді юнаків закатували до смерті ще в квітні 2024 року, а тіла зі слідами тортур невідомо де закопали.

КОВЧЕГ МАКСИМА

Маленька сарна на ім'я Люсі, що лише кілька місяців тому лежала у лісі, виснажена й безпорадна, нині бігає за гусями, грається з віслоком і має армію прихильників у TikTok. За нею дглядає колишній військовик Максим Харківський із Запорізької області, який, завершивши службу, вирішив рятувати тварин. Замість зброї – пляшечки з молоком.

У кожному його роликуні – тепло, жарт і щось глибше. Тут немає війни напружано, але вона присутня всюди: в тілі колишнього військовика, у тваринах, які теж постраждали від війни, у глядачах, що шукають відпущення. Максим створив реабілітаційний центр для тварин, які потрапили в біді, – втратили маленькими своїх батьків, були обпечені чи поранені під час пожеж чи рашистських обстрілів.

TikTok став для ветерана не лише платформою – це нова форма служіння. В коментарях – слова вдячності та підтримки: «Покажіть, як там сарна Люсі?», «Передайте обійми біку Степану», «Дякуємо, що ви є».

Сьогодні ферма Максима Харківського має назву, яку дали їй гості, – «Ковчег Максима». Але це не притулок у класичному сенсі. Це простір, де тварини мають імена, історії, характер. Куди приїжджають діти, щоб обійняти віслока чи зробити фото і сарноу.

Його мрія – щоб після перемоги більше людей приїжджали на ферму, знайомилися з тваринами та дізнавалися їхню історію. Й, можливо, так званої диверсійної групи «Чорний саботаж», до якої буйцотом входили неповнолітні мешканці Мелітополя. Данило та Павло потрапили в по-

За повідомленнями українських видань та інформаційних агенцій

• В АМЕРИЦІ

ДОНАЛЬД ТРАМП ЗАКЛИКАВ РОЗСЛІДУВАТИ СПРОБУ ЙОГО «УКРАЇНСЬКОГО ІМПІЧМЕНТУ»

Президент США Дональд Трамп закликав Конгрес розслідувати обставини його «українського імпічменту», ініційованого восени 2019 року. Про це глава Білого дому повідомив у соцмережі Truth Social у неділю, 12 жовтня.

Він також звинуватив конгресмена Адама Шиффа, котрий у 2019 році був заступником голови Комітету з розвідки Палати представників, у корупції.

«Афера з українським імпічментом (мене!) була набагато більшим незаконним обманом, ніж Вотергейт. Я щиро сподіваюся, що відповідні органи, включаючи Конгрес, розслідують це. Адам Шифф був настільки нечесним і корумпованим. Стільки законів і протоколів було порушено!», – написав американський президент.

У жовтні-грудні 2019 року демократи в Палаті представників ініціювали процедуру імпічменту після телефонної розмови Трампа з президентом України Володимиром Зеленським. Демократи стверджували, що Трамп нібито тиснув на Зеленського з метою добитися оприлюднення компромату на родину Джо Байдена.

Трамп відкинув звинувачення. Процедура завершилася тим, що Сенат не відсторонив президента від посади.

ДЖЕЙ ДІ ВЕНС ПОПЕРЕДИВ КИТАЙ ПРО РИЗИКИ ТОРГІВЕЛЬНОЇ ВІЙНИ

Віце-президент США Джей Ді Вєнс заявив, що Сполучені Штати мають більше важелів у торговельній війні з Китаєм, але готові до угоди, якщо Китай обере розумний підхід.

Міністерство торгівлі Китаю, своєю чергою, засудило плани США щодо введення 100% мит на китайські товари й заявило про готовність вжити відповідні обмеження.

Минулої неділі Міністерство торгівлі Китаю оприлюднило заяву, в якій звинуватило Вашингтон у погіршенні торговельних

відносин між країнами й пообіцяло ввести нові обмеження у відповідь на американські тарифи.

Минулого тижня Китай запровадив широкі обмеження на експорт критично важливих рідкісних металів і магнітів. Вони використовуються у виробленні різноманітної техніки, тож обмеження одразу викликали занепокоєння у виробників по всьому світу.

У відповідь на це рішення Пекіна Трамп пригрозив запровадити додатковий тариф у 100% на всі китайські товари. Крім того, президент США пообіцяв обмежити експорт критично важливого програмного забезпечення до Китаю.

СПІКЕР МАЙК ДЖОНСОН ЗАСТЕРІГ, ЩО «ШАТДАУН» МОЖЕ СТАТИ НАЙДОВШИМ В ІСТОРІЇ США

Спікер Палати представників американського Конгресу Майк Джонсон не вестиме переговори з демократами, доки вони не відмовляться від своєї ключової вимоги, тож нинішній «шатдаун» може стати найдовшим в історії. Про це він сказав журналістам у будівлі Капітолія.

«Ми прямуємо до одного з найдовших урядових «шатдаунів» в історії Америки», – спрогнозував Джонсон. При цьому він наголосив, що не вестиме переговори з демократами про повнення роботи уряду, доки ті не відмовляться від вимоги поширити безплатне медичне обслуговування на нелегальних іммігрантів.

У Сенаті США, як очікується, цього тижня продовжаться спроби республіканців і демократів ухвалити компромісний варіант резолюції, що дозволить тимчасово поновити фінансування федеральних установ.

Урядовий «шатдаун», який настає в умовах неухвалення бюджету на поточний фінансовий рік, триває вже три тижні.

МІНІСТР ФІНАНСІВ США ЗВИНУВАТИВ КИТАЙ У ФІНАНСУВАННІ ВІЙНИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Міністр фінансів США Скотт Бессент на тлі загострення торговельної напруженості між Вашингтоном і Пекіном звинуватив Китай у «фінансуванні війни». Про це він сказав в інтерв'ю телеканалу Fox Business.

«Китай протистойте Сполученим Штатам. Сполучені Штати прагнуть миру в світі, а Китай фінансує війну. Китай купує нафту в Росії і тим самим фінансує російську машину війни», – заявив

Бессент.

За його словами, така сама ситуація і з іранською нафтою, яку Китай продовжує купувати, дозволяючи іранському режиму отримувати прибутки.

Очільник фінансового відомства США також зазначив, що президент Дональд Трамп, як і раніше, має намір зустрітися з головою КНР Сі Цзіньпіном у Південній Кореї наприкінці жовтня та обговорити шляхи врегулювання торговельних суперечок.

«Китай проти всього світу. В китайців інша бізнес-модель, ніж у нас, однак немає жодної бізнес-модель, яка б показувала, що завдавати шкоди своїм клієнтам є гарною ідеєю», – сказав Бессент про рішення уряду КНР різко розширити експортний контроль за рідкісноземельними мінералами та технологіями їхнього виробництва. Він зауважив, що у Вашингтоні не знають, чому китайці вирішили піти на такий крок саме зараз, але США разом із союзниками будуть агресивно чинити опір подібним обмеженням Пекіна.

БАЙДЕНІ, ПОРОШЕНКО, МЕДВЕДЧУК І... ПУТІН

Нові розсекречені файли ФБР, які оприлюднив сенатор Чак Грассі, містять інформацію про тісні зв'язки п'ятого президента України Петра Порошенка з проросійським політиком Віктором Медведчуком з Путіним. Сферою їхніх спільних інтересів, як стверджується в документах, став газовий бізнес України, де протягом минулого десятиліття активно була енергетична компанія Burisma Holdings, пов'язана з Гантером Байденом, сином Джо Байдена, попередника Дональда Трампа на посаді президента США, пише видання New York Post.

Як свідчать документи, з якими вдалося ознайомитися медіа, в записках двох інтерв'ю, проведених у 2017 та 2019 роках з дже-релами ФБР, є дані про зв'язки сім'ї Байденів зі «схемою» хабарництва за кордоном, учасником якої був Микола Злочевський, власник Burisma Holdings.

За інформацією джерел ФБР, Джо Байден безпосередньо зу-

стрічався з Порошенком, щоб «захистити інтереси» свого сина і, таким чином, Злочевського. Своєю чергою, Злочевський платив Гантеру Байдену до одного мільйона доларів на рік з травня 2014 року по квітень 2019-го за роботу в раді директорів компанії Burisma.

ВЕДМЕДЯМ НЕ ПОТРІБНО ПЕРЕКОНУВАТИ ВСІХ, ЩО ВОНИ ВЕДМЕДІ

Союзникам США потрібно бути готовими до того, що Росія діятиме нерозумно й некомпетентно, оскільки вона ослаблена. Про це заявив постійний представник США при НАТО Метью Вітакер.

«Росія щодня намагається переконати світ у тому, що вона ведмідь. Але, як чудово сказав генеральний секретар НАТО Марк Рютте, ведмедям не потрібно переконувати всіх, що вони ведмеді. Вони просто ведмеді», – сказав він.

За словами Вітакера, союзники занадто високо оцінюють Росію, хоча її реальна сила значно нижча. Він підкреслив, що росіяни готові жертвувати десятками, сотнями і навіть мільйонами своїх громадян на полі бою, не отримуючи при цьому жодної стратегічної вигоди.

«Ми готуємося не тому, що Росія – це величезна економіка з потужною армією. Адже вона навіть не може зайняти 20% території України за майже чотири роки. Росія небезпечна тим, що вона необережна, некомпетентна, й ми просто маємо очікувати, що вона зробить щось божевільне», – пояснив постпред США при НАТО.

НА ВИСТАВЦІ У ВАШИНГТОНІ ПРЕЗЕНТУВАЛИ БОЙОВІ МАШИНИ ДЛЯ ЗАПУСКУ «ТОМАГАВКІВ»

На щорічній виставці Асоціації армії США (AUSA), яка відбувалася з 13 по 15 жовтня у Вашингтоні, компанія Oshkosh Defense презентувала нову лінійку автономних багатоцільових бойових машин FMAV (Family of Multi-mission Autonomous Vehicles), які можуть запускати із

землі ракети Tomahawk та ударні дрони Switchblade 600.

Компанія продемонструвала, як платформи FMAV безпосередньо підтримують пріоритетні модернізації в галузі високоточного вогню на великі відстані. Вони готові до використання й засновані на інженерних рішеннях, що зменшують ризики та збільшують можливості військ у складних умовах.

Вказується, що компанія на виставці виставила напоказ три готові до виробництва варіанти зі свого портфеля машин FMAV для «Томагавків», які на відміну від більшості таких ракет, які зазвичай запускаються з кораблів, може бути запущено з автомобільної платформи.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ ФІЛЬМ ПЕРЕМІГ НА КІНОФЕСТИВАЛІ В КАЛІФОРНІЇ

У Каліфорнії на Carmel International Film Festival відбулася прем'єра українського документального фільму «Квіти на темному тлі» (Flowers Beyond the Dark), створеного студією Right Time Studios під керівництвом режисерки Ірини Правило та продюсерки Юлії Зі. Стрічка стала переможницею фестивалю в категорії «Найкращий зарубіжний документальний повнометражний фільм».

Фільм розповідає про перші місяці повномасштабного вторгнення Росії в Україну, зосереджуючись на подіях у Київській області під час і після окупації навесні 2022 року. Авторки позиціонують його як свідчення геноцидної війни Росії проти України та водночас як фільм про стійкість українського народу.

«Квіти на темному тлі» створено з метою стати свідченням російського геноциду, водночас висвітлюючи незламність українського народу», – зазначила Юлія Зі.

Під час прем'єри генеральний консул України в Сан-Франциско Дмитро Кушнерук подякував команді фільму за їхню роботу.

«Такі фільми та їхня участь у міжнародних фестивалях є надзвичайно важливим каналом донесення інформації про російську війну проти України до міжнародної аудиторії», – сказав він, наголосивши, що фільм покликаний «розповісти світові про війну Росії проти України, яка по суті є геноцидом українського народу».

За повідомленнями американських видань та інформаційних агенцій

• ДУХ І ПАМ'ЯТЬ

Відійшло в минуле літо 2025 року, залишивши на шпальтах історії України болючий розчерк пера: війна... розруха... сотні смертей... і помножена на вселюдський біль та ненависть національна гордість за те, що українці залишилися бути народом, «якого правди сила ніким звоювана ще не була...» (П. Тичина). Українці борються. Українці страждають. Українці намагаються жити повнокровним, як було до війни, життям. Вони незламні, коли справа сягає такої моральної величини, як «національна пам'ять». Під виття сирен і вибухи, зойки поранених і сльози вдів та матерів патріоти України намагаються тримати руку на пульсі історично-знаменних дат і подій, як ось і 100-річчя оголошення 20 серпня 1925 року Чернечої гори в м. Каневі на Черкащині, де було перепоховано Тараса Шевченка, державним заповідником (нині це – Шевченківський національний заповідник «Тарасова Гора»). З цієї нагоди відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю, з традиційним видруккуванням збірника матеріалів конференції «Тарасова гора: люди і події». Серед тих матеріалів є й стаття канадської журналістки Лани Мацьків про подію, немалозначну для нас, українців зарубіжжя: появу в зовнішній естетико-етнічній оздобі будівлі музею Тараса Шевченка в м. Торонто (Канада) промовистого панно – «Берегиня» художника Джона Куни. Немалозначну тим, що привертає увагу не тільки тих, хто палко вболіває за долю України, а й тих, хто, на жаль, став прислухатися до негативних настроїв, що підгодовуються пугінською брехливою пропагандою. Пропонуємо передрук із збірника й вашій увазі, шановні читачі «Нової газети».

Тільки-но потяг метро вирине з тунелю й протягом кількох хвилин мчить між станціями Кіл та Гай-Парк на гілці підземки Блур, голови пасажирів автоматично повертаються до вражаючої фрески – поетичного образу прекрасної української жінки. Її постать відкривається на стіні музею Шевченка – відомого українського культурного осередку в Західному Торонто. Протягом останніх років ця установка багато й плідно працює над поширенням українського мистецтва, історії та традицій серед широкого загалу населення Канади.

Центральний образ муралу є водночас загадковим і значущим. Прекрасне обличчя жінки, наполовину обгорнуте тінню, випромінює тепле сяйво й духовний спокій. Її зображено в яскравих кольо-

рах традиційного українського народного вбрання. Злегка схилена голову прикрашає золотавий вінок з пшеничного колосся, схожий на німб. Зосереджена на вишитому полотні, жінка оздоблює рушник із зображеннями квітів і стародавнього символу дерева життя, шитими червоним по білому. Вона – Берегиня, символ спадкоємності поколінь та захисниця самої України.

Протягом століть роль жінки-матріарха в українському суспільстві завжди була надзвичайно важливою. Наділена мудрістю та люблячим серцем, вона оберігає роди-

талі вулиці Іслінгтон, які давно припали до душі загальній громадськості й були високо оцінені істориками Торонто. Ми надзвичайно пишаємося як змістом, так і майстерним технічним виконанням нашого муралу».

Відкриваючи таємниці творчого процесу, Джон розповідає: «Працюючи над проектом, я розробляю композицію, яка насамперед мусить органічно вписатися в навколишнє середовище. Мій улюблений і добре перевірений матеріал – фарба для малювання зовнішніх стін будинків. Вона нарисена стійкими пігментами,

го образотворчого мистецтва Тараса Шевченка, чим ім'ям і названо музей. Видатна поетеса української літератури та історії XIX століття, Тарас Шевченко – поет, письменник, художник та фольклорист, став ще й громадським та політичним діячем, який уособив волелюбство нашого народу. Його заклик до незалежності та самовизначення України сьогодні звучить як ніколи актуально. Шевченкова художня спадщина включає олійні полотна, акварелі, малюнки та гравюри, що відзначаються реалізмом і сповнені гуманістичним і патріотичним духом. Централь-

динамічної композиції – обличчя Берегині. Воно писане глибокими відтінками золотавих кольорів і облямоване квітчастими візерунками національного українського жіночого вбрання. Мінливі сплохи фарб і дорожці скарби деталей валяють та зачаровують, змушуючи затамувати подих, аби перейнятися красою української культурної скарбниці. Намисто-гербан на шії жінки підтримується низками мушель, монет і коралів, що вказують на її високий соціальний статус і захищають від недобрих сил. Німб із пшениці, символа добробуту та процвітання, є прямим поси-

БЕРЕГІНІЯ

У Торонто з'явилася нова фреска художника Джона Куни

ну та доглядає за негасимим багаттям, що зігріває рідну домівку. Берегиня з'єднує минуле й майбутнє нації. Охоронниця української спадщини, традицій і звичаїв, вона відповідає за те, щоб передати ці неocenні скарби наступним поколінням. Найважливіше – Берегиня захищає українську душу, зосереджену на цінностях любові, краси та творчості. Цей глибинний зміст центральної постаті особливо вражає в новій роботі, створеній відомим торонтським майстром муралів Джоном Куною.

«Із самого початку найбільшим випробуванням для мене, як художника, було вхопити й у лічені секунди донести до глядача зміст центрального образу як символу всього величного й позитивного в українській культурі та свідомості, – розповідає Джон Куна. – Адже саме стільки часу має пасажир метро на сприйняття роботи, побачивши її з вікна вагона. Однак, я також мав досягнути й втілити ширший та глибший обсяг інформації для тих, хто розглядатиме фреску зблизька».

«Ідея створення муралу з українським змістом виникла, коли нашу щойно пофарбовану стіну музею спалювали вандали, – каже Бернардин Добровольська, президентка управи музею. – Ми зрозуміли, що наші стіни можуть служити набагато вищій меті, спілкуючись мовою величного образотворчого мистецтва. Ми прагнули увічнити матеріал, який нестиме пізнавальну й освітню функцію – ознайомлення мешканців Торонто з українською культурною спадщиною, й у той самий час прикрашати район і надихати красою й піднесенню тематикою. Джон Куна став для нас єдиним можливим вибором. Адже саме він створив цілу низку муралів в історичному квар-

• Джон Куна. Мурал «Берегиня». Торонто (Канада)

найміцніша та найвитриваліша в наших погодних умовах. Я сам змішував кольори й малював в акварельній техніці, тобто починаю зі світлих тонів і поступово насичую шари глибшими й темнішими».

Найголовнішою умовою угоди митця з дирекцією стала популяризація безсмертно-

на фігура муралу натхненна Катериною, героїнею його бодай найзначущої та найбільш відомої поеми, створеної в 1839 році й названої на честь головної жінки образу.

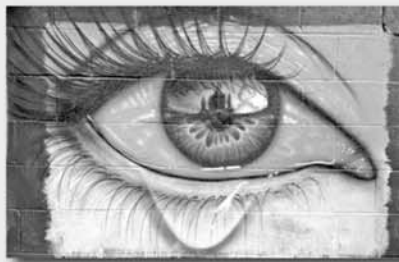
Мурал Джона Куни захоплює вихором яскравих кольорів і значущістю традиційної народної символіки. В центрі

ланням на багатство неосяжної родючої землі України. Високо під обрієм, над головою Берегині, спокій неба порушують рухи негасимих крил білих голубів. За словами автора, вони символізують душі героїв, що відійшли у вічність, і чия пам'ять назавжди живе з нами.

Постать Берегині й тло муралу виконані в реалістичній традиції, тим часом як вишитий рушник і дві жар-птиці, намальовані в стилі Петриківки, навісним спрощені й декоративно оздоблені. Таке поєднання тривимірних і спрощених зображень в одному творі нагадує манеру відомих європейських митців початку XX століття, особливо притаманну таким майстрам як Густав Клімт та Альфонс Муха. «Я з дитинства знайомий з художніми перлинами періоду арт-нуво завдяки своєму чеському походженню, тому цей стиль природно з'явився в контексті мого муралу, – додає Джон Куна. – Наші слов'янські корені витікають з одного й того самого джерела. Це допомогло мені глибше й проникливо дослідити найважливіші елементи українського фольклору, до першоджерел якого я ставлюся з надзвичайною великою повагою».

Мурал «Берегиня» став ще однією важливою ініціативою, спрямованою на виконання основної місії музею – подальше поширення знань про красу наших земель, велич одвічних історичних традицій та невичерпне багатство культурної та духовної спадщини українського народу серед широкого загалу мешканців міста. Непохитний дух нації став центральною темою муралу «Берегиня». Ми впевнені, що головний пафос цього видатного твору неодмінно знайде широкий відгук серед громадськості Торонто як у контексті сьогоденної історичної ситуації, так і в майбутніх літах.

СТІНОПИСИ ВІРИ, НАДІЇ ТА СОЛІДАРНОСТІ

Від самого початку війни росії проти України по всьому світу у різних країнах, на всіх континентах почали з'являтися роботи митців, які висвітлюють події в Україні та засуджують російську агресію. Потужні стінописи в кольорах українського прапора не тільки показують незламність українців, а і нагадують жителям різних країн, що ми боремося за загальнолюдські цінності.

Про війну можна говорити по-різному, але робити це потрібно постійно. В усьому сві-

ті художники підтримують Україну своїми картинами, скульптурами, інсталяціями і, звичайно ж, мурами. Їх можна побачити не тільки в сусідніх з Україною країнах, й по всій нашій планеті. Позаяк людство давно за-тямило: чужого горя не буває. Земляни солідарні з незламною Україною, яка бореться за право жити на своїй Богом даній землі. І щоб жити — ні в кого права не питає, щоб жити — усі кайдани розірве, вона стверджується, вона утверджується, бо вона живе...

Париж (Франція)

Тбілісі (Грузія)

Прага (Чехія)

Берлін (Німеччина)

Чикаго (США)

EFFECTIVE 10/01/2025

Pick the rate that's right for you!

LONG-TERM ANNUITIES

9 YEAR	7 YEAR	5 YEAR
8.00%*	7.00%*	6.00%*
4.00% renewal rate	3.75% renewal rate	3.50% renewal rate

* FIRST YEAR RATE. MINIMUM GUARANTEED RATE

IMMEDIATE ANNUITY 4.00%**

** LIFE OPTION, OR FIXED PERIOD OF 10 YEARS OR LONGER

3-YEAR ^{AND} 5-YEAR MYGA 4.50%

(MULTI-YEAR GUARANTEED ANNUITY)

RATES SUBJECT TO CHANGE. NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • 800-253-9862 • INFO@UNAINC.ORG • WWW.UNAINC.ORG

STAND WITH UKRAINE

BANK WITH
NOVA

MOBILE

ONLINE

PERSONAL

30-YEAR FIXED MORTGAGE 6.500% APR*	HELOC PRIME RATE MINUS 1.00%* NO CLOSING COSTS

3-MONTH CD SPECIAL 4.375% APY* | **REGULAR CD 4.125% APY***

*Effective April 29, 2025 and are subject to change without notice.

NOVA UA
FEDERAL CREDIT UNION

facebook.com/NOVAFCU

Main Office:
851 Allwood Road,
Clifton, NJ 07012
973-471-0700

Botany Branch:
237 Dayton Ave.,
Clifton, NJ 07011
973-772-0620

www.novafcu.com

ЙОНКЕРС 1950-2025 75 ЛІТТЯ

Осередок СУМ Йонкерс має честь запросити Вас на наше святкування

75 - Річного Ювілею

8 ЛИСТОПАДА 2025 РОКУ

5:30PM КОКТЕЙЛЬНА ГОДИНА	6:30PM БЕНКЕТ	9:00PM ЗАБАВА

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
301 PALISADE AVENUE
YONKERS, NY 10701

Будь ласка, придбайте квитки до 27 жовтня
cym.org/us/yonkers/75tickets/

Додаткові запитання: yonkers75@cym.org

A NEW CHAPTER BEGINS!

Ukrainian Selfreliance Federal Credit Union
&
Self Reliance New York Federal Credit Union
have officially merged.

Українська Федеральна Кредитова Кооператива
«Самопоміч» та Федеральна Кредитова
Кооператива Самопоміч Нью Йорк офіційно об'єдналися
під новою назвою
Self Reliance Financial Federal Credit Union.

What This Merger Will Mean for our Members

Broader range of
financial products
and services

Easier access to
your accounts
across platforms

More branch
locations for your
convenience

Continued commitment
to the Ukrainian
American community

HEADQUARTERS & REGIONAL OFFICE – 108 Second Ave., New York, NY 10003 | T: 212-473-7310 | F: 212-473-3251
REGIONAL OFFICE – 221 W. Street Rd., Feasterville, PA 19053 | T: 215-725-4430 | F: 215-725-0831

FEASTERVILLE
221 W. Street Rd.
Feasterville, PA 19053

BALTIMORE
2345 Eastern Ave.
Baltimore, MD 21224

SOMERTON
14425 Bustleton Ave.
Philadelphia, PA 19116

UECC
700 N. Cedar Rd.
Jenkintown, PA 19046

FAIRMOUNT
2307 Brown St.
Philadelphia, PA 19130

TRENTON
477 Jeremiah Ave.
Trenton, NJ 08610

NEW YORK
108 Second Ave.
New York, NY 10003

KERHONKSON
6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446

UNIONDALE
226 Uniondale Ave.
Uniondale, NY 11553

ASTORIA
32-01 31st Ave.
Astoria, NY 11106

LINDENHURST
225 North 4th St.
Lindenhurst, NY 11757

Want More Information?

Visit www.srffcu.com or scan the QR code here.

Selfreliance
Federal Credit Union

Омріяний будинок
на вигідних
умовах!

Маємо чудові пропозиції!

**ВІЗЬМІТЬ ПОЗИКУ НА НЕРУХОМІСТЬ ЗАРАЗ
ТА АВТОМАТИЧНО ОТРИМАЙТЕ МОЖЛИВІСТЬ
БЕЗКОШТОВНОГО КОРИГУВАННЯ ВІДСОТКІВ
У МАЙБУТНЬОМУ!**

Переваги коригування відсотків:

не потрібна довідка про доходи
жодних витрат на закриття угоди (Closing Costs)
не потрібно змінювати період амортизації
заощадження коштів

лише **10%**
перший внесок²
(Down Payment)

**без PMI³ (приватне іпотечне страхування)
для тих, хто купує житло вперше**

Обмежена пропозиція для тих, хто купує житло вперше,
а саме, приватний будинок на одну родину або будинок розміром
до 4 квартир при умові проживання там самого власника

Запишіться на консультацію з нашими спеціалістами, щоб дізнатися, чи ви кваліфікуєтесь —
телефонуйте **888-222-8571** або онлайн **selfreliance.com**

¹Одноразове безкоштовне коригування відсоткової ставки доступне для іпотечних позик, які відповідають умовам, оформлених 8 лютого 2024 року або пізніше. Ця пропозиція може завершитися будь-коли. Можуть застосовуватися обмеження щодо типу нерухомості та статусу заселення. Щоб скористатися пропозицією, ви не повинні мати заборгованості перед кредитовою «Самопоміч» на момент подання запиту. Безкоштовне коригування відсотків – це одноразова модифікація без оплати для нових позик, що відповідають умовам. За будь-які подальші модифікації стягуватиметься стандартна плата.

²Іпотечні кредити з початковим внеском від 10% (до 90% LTV) без обов'язкового приватного іпотечного страхування (PMI)³ доступні лише для тих, хто купує житло вперше, а саме, приватний будинок на одну родину або будинок розміром до 4 квартир при умові проживання там самого власника. Наприклад, 15-річна іпотека на покупку з фіксованою ставкою на суму 100 000 доларів США з LTV 90% матиме річну відсоткову ставку 5.604%, а графік погашення становитиме 180 щомісячних платежів у розмірі приблизно \$811. Сума місячного платежу не включає будь-які податки на майно, страхові внески власників житла та комісію асоціації власників житла (HOA); фактична оплата буде більшою, якщо такі елементи включені. Заявка схвалюється за умови кваліфікації. Річна процентна ставка базується на оцінці індивідуальної кредитоспроможності, зайнятості та/або типу нерухомості та наших стандартах андеррайтингу. Усі кредитні програми Selfreliance FCU, ставки та умови можуть бути змінені в будь-який час без попередження.

³Приватне іпотечне страхування (PMI) — це тип іпотечного страхування, який вам може знадобитися при купівлі нерухомості, якщо ви берете звичайний кредит із початковим внеском менше 20 відсотків від вартості покупки.

ILLINOIS
Home Office: 2332 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622
5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 61008
50 W. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090

MICHIGAN
26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091
11756 Charest St., Hamtramck, MI 48212
7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322

NEW JERSEY
734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106
558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306
60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981

CONNECTICUT
21 Silas Deane Highway, Wethersfield, CT 06109
270 Broad Street, New Britain, CT 06053
5 Commerce Dr. Cromwell, CT 06416

MASSACHUSETTS
103 North Elm Street, Westfield, MA 01085

888-222-8571 selfreliance.com

Іпотека від Кредитівки СУМА...

ЛЕГКО

Особисто або дистанційно

ЗРУЧНО

Експертний супровід від кваліфікації до закриття

ШВИДКО

Працюємо за вашим графіком

5.750%*

7/1 Year Adjustable (6.168% APR)

6.000%*

30 Year Fixed (6.053% APR)

Зателефонуйте нам або надішліть SMS

914.220.4900

або надішліть нам електронний лист на адресу

memberservice@sumafcu.org

www.sumafcu.org

SUMA
FEDERAL CREDIT UNION

Відскануйте
QR для
найновішої
інформації

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977

Stamford, CT branch:
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511

St. Petersburg, FL branch:
8950 9th St. North, Suite 130
St. Petersburg, FL 33702

North Port, FL branch:
5400 S. Biscayne Dr., Suite A
North Port, FL 34287

New locations in Jacksonville, FL and Houston, TX opening in early 2026!

* Rates as of 9/12/25. Subject to change without notice. Rates for 1 to 4 family owner occupied/condominiums/co-ops. Rate, points and APR may be adjusted based on several factors including, but not limited to, state of property location, loan amount, documentation type, loan type, occupancy type, property type, loan to value and your credit score. Your final rate and points may be higher or lower than those quoted based on information relating to these factors, which may be determined after you apply.

The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SUMAFCU NMLS# 527694

ПРИЄДНУЙТЕСЯ
ДО СВЯТКУВАННЯ 100-РІЧЧЯ СУА –
СТОЛІТТЯ СЕСТРИНСТВА

У РУСІ ПОКОЛІНЬ

У РУСІ ПОКОЛІНЬ – ЦЕ ПОТУЖНА
МУЛЬТИМЕДІЙНА ВИСТАВА
ПРО СТІЙКІСТЬ, ІСТОРІЮ ТА НАДІЮ,
ЯКА ВШАНОВУЄ НЕПОХИТНУ
ВІДДАНІСТЬ СУА
ЗБЕРЕЖЕННЮ МИНУЛОГО
ТА ТВОРЕННЮ МАЙБУТНЬОГО.

СВЯТКУВАННЯ ПРОДОВЖИТЬСЯ
ЮВІЛЕЙНИМ ФУРШЕТОМ
З ВИШУКАНИМИ ЧАСТУВАННЯМИ,
НАПОЯМИ ТА НАТХНЕННИМ
СПІЛКУВАННЯМ.

Усі зібрані кошти будуть спрямовані
на гуманітарні програми СУА
на підтримку українського народу.

UNWLA is a 501 (c)(3). ein: 23-640-4061 203
2nd Avenue, New York, NY 10003
For ticket-related questions,
please contact +1(908)-759-1771

19 ЖОВТНЯ 2025; 1:30PM
BOHEMIAN NATIONAL HALL
321 EAST 73 STREET,
NEW YORK, NY 10021

VISIT
UNWLA.ORG
OR SCAN QR
CODE FOR
TICKETS

**СТОЛІТНІЙ
ЮВІЛЕЙ**

• У ГРОМАДІ

ЗУАДК: СПОГАД ПРО ЛІТО

Українські діти, як ніхто, заслуговують на мирне, щасливе та повне радісних миттєвостей дитинство, тому Злучений український американський допомоговий комітет (ЗУАДК) з центром у Філадельфії (штат Пенсильванія) не міг не продовжити свою щорічну традицію й, як і раніше, вкотре посприяв у проведенні шести таборів для дітей вразливих категорій (переселенці, сироти, діти з інвалідністю, діти військовиків, поранених та загиблих воїнів) з різних областей України. Ми потурбувалися про те, щоб вони провели літо в спокої, безпеці та весело.

У 2025 році ЗУАДК зміг забезпечити літній відпочинок 421 дитині та 8 дорослим (матерям разом з маленькими дітьми) – загалом 429 учасникам. Для порівняння: торік на підтримку таборування ЗУАДК виділив 50 тисяч доларів для 365 учасників.

Цьогоріч табори відбулися в Карпатах (м. Яремче, с. Нижні Берези Косівського району, с. Микуличин, селище Славське), а також у Львові (сміт Брюховичі) та Бережанах (Тернопільська область). На фінансування було виділено 57 120 доларів, за що висловлюємо особливу вдячність насамперед жертводавцям.

Цьогоріч, як і в 2024 році, ми продовжили підтримку таборів різного спрямування (духовно-відпочинкові, наукові, духовно-навчально-відпочинкові, оздоровчо-відпочинкові), що дозволяє охопити більшу кількість учасників та сприяти відпочинку й розвитку дітей у різних категоріях. Вдруге, як і торік, ЗУАДК виступив спонсором таборів «Планета мрій» та «Простір можливостей» для дітей з вадами розвитку, після завершення яких батьки висловлювали щирі вдячність за підтримку ініціативи та зазначали, що це вперше вони мали такого роду відпочинок і змогли перепочити та відпру-

• Літо-2025. Світлі миттєвості на згадку

житися не лише їхні діти, а й самі батьки, які від народження своїх особливих дітей не мали такої нагоди.

Цікавим також є те, що, наприклад, духовно-навчально-відпочинкові табори вирішили

не зупинятися на відпочинку лише дітей, а прийняти родини, тому організували одну зі змін для мам з дітками – це родини працівників критичної інфраструктури, вимушено переміщених осіб та військовиків. Завдяки тако-

му рішення гарний відпочинок отримали ще й батьки, яким це також необхідно в сучасних реаліях життя.

Крім власних ініціатив, ЗУАДК також долучився до збору фондів на відпочинок дітей з Централь-

ної та Східної України (ЗУАДК фінансував відпочинок шести дітей із Запоріжжя), який здійснювала Філадельфійська архієпархія Української Греко-Католицької Церкви.

Ми щиро віримо, що підтримка ЗУАДК покращує життя українських дітей, відкриваючи двері до кращого майбутнього нації. Тож шанобливо та з величезною надією запрошуємо й надалі підтримувати нас у цьому й долучатися до допомоги діткам, які проходять через жорстокі реалії війни. Кожен наш такий крок стає можливим завдяки великодушності добродушних спонсорів, за що ми їм безмежно вдячні. Детальніше про наші програми – на сайті ЗУАДК: www.uaarc.org

Інформаційна служба ЗУАДК

СУА: ФОНД ВОВКА-2025 ОГОЛОСИВ ФІНАЛІСТА

Союз українок Америки (СУА) оголошує, що фіналістом стипендії Фонду Вовка 2025 року, яка діє при нашій організації, названо Назара Калинюка, студента магістратури з електротехніки та комп'ютерної інженерії Університету Іллінойсу в Урбан-Шампейні.

Академічний інтерес Назара Калинюка відображає його глибоку відданість використанню технологій для відбудови України та забезпечення її довгострокової безпеки. «Я хочу бути частиною нового покоління українських інженерів, які не тільки допомагають відбудувати інфраструктуру країни, але й сприяють розвитку технологічно прогресивного та самодостатнього сектору національної оборони», – написав він у своїй заявці на стипендію Фонду Вовка, наголошуючи на трансформаційній ролі інженерних інновацій, розроблених під час війни, таких

• Назар Калинюк – фіналіст стипендії Фонду Вовка при СУА 2025 року

як безпілотні літальні апарати (БПЛА), електронна війна та безпечні системи зв'язку, а також на своєму прагненні перетворити їх на надійні, вироблені в Україні технології для оборони та відновлення країни. Оскільки, на його думку, «завдяки локалізації проектування та виробництва оборонних технологій ми можемо зменшити залежність України від іноземних поставальників і побудувати більш автономну оборонну промисловість».

Крім академічних зацікавлень, Назар бере активну участь у громадському житті української спільноти – як ак-

тивний член Спільноти української молоді (СУМ) та волонтер.

Стипендія Фонду Вовка СУА підтримує українських студентів, які здобувають вищу освіту в США і демонструють академічну успішність, лідерські якості та сильну відданість справі майбутнього України. Завдяки цій програмі СУА продовжує свою 100-річну місію з розширення прав і можливостей українських жінок та молоді через освіту, збереження культури та громадянську активність.

Прес-служба СУА

● Василь Гречинський, художній керівник і диригент «Думки», заслужений діяч мистецтв України

● На сцені Kaye Playhouse – хор «Думка» з «Молодою Думкою», солістами та оркестром

З «ДУМКОЮ» ПРО УКРАЇНУ

● У ГРОМАДІ

Лідія КОРСУН,
позаштатна кореспондентка
«Нової газети»

● Почесна гостя Кері Лінн-Вілсон, всесвітньо відома канадська диригентка з глибоким українським корінням та щирим українським серцем

28 вересня у Нью-Йорку в Kaye Playhouse – концертній залі Гантер-коледжу – відбувся концерт знаменитого українського хору «Думка» з Нью-Йорка під диригуванням заслуженого діяча мистецтв України Василя Гречинського.

«З Думкою про Україну» – такою була назва концерту в рамках ювілейних святкування, який, на мою думку, став віхою в творчій біографії колективу з 75-літньою історією. Панувала атмосфера урочистості – зала слухала, затамовували подих.

У двох відділеннях прозвучало 16 українських творів, а також одна пісня «Земле моя», народна, перекладена з японської (адже «Думка» кілька разів брала участь у фестивалі хорового мистецтва в Карнегі-голл, який відбувається під орудою японських митців і добробочинців), три твори сучасних американських авторів у виконанні гурту «Тріода» та «Молодої Думки» й один фінальний англомовний у виконанні хо-

ру «Думка» «Peace, Joy, Love» – своєрідний гімн прагнень сучасної планети: миру, радості, любові, а не «шахедів», бомб, ракет, убивств, руйн, рашистських катувань.

Прикметно, що розпочався концерт патріотичним заспівом «Зродились ми великої години», затвердженим 1932 року як гімн Організації українських націоналістів. Знаково, що нині це марш Українського війська. Від виконання цього твору – «мурахи по шкірі». Як і від наступного – «Неймовірна країна моя» (слова О. Антонів).

Зачаровувало й репертуарне розмаїття – щодо жанру, змісту, історичних проєкцій: п'ять народних пісень, авторські класичні (О. Кошиць, В. Барвінський, В. Зубрицький), авторські сучасні (Є. Станкович, М. Скорик, В. Івасюк, В. Сильвестров) і навіть один твір з репертуару гурту «ДахаБраха» – «Птах» на слова Сергія Жадана.

У чому ж знаковість цього концерту? Насамперед у виконавській майстерності донедавнашнього мистецтва до широкого слухача. Особисто мені вида-

лось дуже правильним рішення «Думки» відмовитись від традиційних «убивць» мелодій – звукопідсилювачів, які пригнічують душевність виконання й нівелюють переливи голосів.

Тоді як фортеп'яно (Любов Шмотолоха), а в деяких творах, як ото «Заключі купала», «Верховино, світку ти наш» – со-ло сопілки, лагідний карпатський бубон лише додавали колориту.

Таку ж тенденцію було продемонстровано і в другому відділенні, коли елегантний супровід оркестру (скрипка, альт, фанот, віолончель, контрабас) не заглушував розмаїття голосів хору, а, як і має бути, супроводжував їх. І це один з, не побоююсь такого слова, революційних проривів колективу.

Коротка перерва між відділеннями не завадила сприйняти весь концерт як один цілий мистецький витвір.

Навіть тріо талановитих митців гурту «Тріода» в другому відділенні обійшлося без розважальних загравань з публікою. Все було урочисто, вишукано, ніщо не відволікало уваги й зосередженості слухачів.

Серед секретів успіху концерту, «З Думкою про Україну», безсумнівно, й вдалий підбір солістів, таких, як Валерія Вовк, Ангеліна Стасьєва, скрипаль Андрій Дідоренко, Алла Родіна... Членкині Нью-Йоркської опери СУА пишуться тим, що Алла Родіна – в недалекому минулому солістка Національної опери України, нині солістка нью-йоркської «Думки» й активна союзниця. Підтвердили свої таланти й можливості з числа постійних солістів хору А. Гавданович, Я. Затонська, А. Затонський, Д. Войтович, В. Чорний, Ю. Кузнецова.

Одначе, як на мене, й лиш для додаткового розгляду, є ще один резерв для «прориву»: друкувати концертні програмки двома мовами: українською (причому, як головної) та англійською, адже мультикультурна офіційна політика США цього не забороняє. І тому, що на концерті серед глядачів-слухачів було в рази більше україномовних шанувальників. І тому, що ми повинні якнайактивніше пропагувати свою рідну мову серед чужинців, зацікавлення якою дуже активно

зростає. До слова, програмку для цього концерту підготовлено й видано блискуче.

Не обійшлося на концерті 28 вересня й без приємних несподіванок. Це коли з глядацької зали несподівано вийшла на сцену елегантна струнка пані в білому вишиваному костюмі й українською мовою привітала глядачів та хор і, вже англійською, висловила своє захоплення ним та готовність співпрацювати й надалі. Цією несподіваною гостею виявилась Кері Лінн-Вілсон – всесвітньо відома канадська диригентка з українським корінням та великим українським серцем. Вона палко підтримує Україну від початку повномасштабного вторгнення. 2022-го року вона створила Ukrainian Freedom Orchestra і разом з українськими музикантами виступала на кращих світових концертних сценах. Нині вона активно працює з оркестром «Київська камерата», диригент оперний репертуар у театрах України, Німеччини, Англії, Польщі, Америки (до слова, під диригуванням Кері Лінн-Вілсон планується виконання опери La Boheme у The Metropolitan Opera в жовтні та листопаді місяці цього сезону). Півтора року тому хор «Думка» розпочав співпрацю з Кері Лінн-Вілсон над «Реквіємом» українського композитора В. Щетинського. «Реквієм», як і «Молитва за Україну» В. Сильвестрова були виконані у Carnegie Hall. Кері Лінн-Вілсон відгукувалась й цього разу на запрошення художнього керівника й диригента Василя Гречинського – під час концерту «З Думкою про Україну» під її орудою прозвучали «Мелодія» М. Скорика та «Молитва за Україну» В. Сильвестрова.

Браво! Хвала та уклінна подяка вам, дорогі думкарі – гордість нашої громади!

• STAND WITH UKRAINE!

Минулої суботи, 11 жовтня, в Когосі, передмісті Олбані – столиці штату Нью-Йорк – відбувся благодійний український вечір – Wine Tasting

СМАК ВІЙНИ З ПІРІСМАКОМ ВІЙНИ

Cohoes – це мальовничий закуток Олбані, столиці штату Нью-Йорк, обрамлений розкішними лісами й серпантинном Магок-ріки зі своїм міні-Ніагарським водоспадом. Це «місто-веретено», яке отримало свою образну назву через текстильну індустрію, якою славилася в позаминулому й на початках минулого століття. До 1870 року в Когосі було вісімнадцять трикотажних та шість бавовняних фабрик, на яких працювало 203 тисячі прядильних веретен, що й дало місту прізвисько «Spindle city».

Нині тут мешкає близько 19 тисяч осіб, серед яких і чимало українців, громадське життя котрих обертається довкола українського центру – Ukrainian American Citizen Club.

Минулої суботи саме тут відбувся благодійний вечір Wine Tasting – унікальний не лише для Когосу та Олбанської округи, а й усієї української спільноти США.

«Винні вечори», вечори дегустації вин – явище звичне по всій Америці. Але це був суто український вечір з українським сом'єльє. З тих, яких, принаймні в нашій нью-йоркській спільноті, ще не було. Оригінальний за формою, цікавий, пізнавальний і приємний, без сумніву, за змістом. Й не як привід розвіяти бодай ще якое осінню нудьгу, а насолоджуючись, допомогти Україні ще й таким чином.

Організували його волонтери. Причому ті, які приїхали до Америки щойно, за програмою U4U, яких привела до США пекельна війна.

Ідея такого благодійного вечора належить Валерії Швидкій. Вона родом зі Слов'янська Донецької області, коло її професійних інтересів – українська етнологія та філологія. З 2014 року вона «на волонтерському фронті», на рідній землі. А після повномасштабного вторгнення росіян в 2022 році, отримавши притулок у США, продовжує благодійну діяльність і на американських теренах.

– Виношуючи ідею про такий вечір, мені дуже хотілося поєднати приємне з корисним, – каже пані Валерія. – Бо це нагода багатьом з нас дізнатися щось нове про культуру (в даному разі, культуру вина), яка безпосередньо чи опосередковано супроводжує нас щодня, й разом з тим допомогти нашим Збройним силам. До того ж, що особливо важливо, почути все це українською мовою з уст українського професійного сом'єльє.

– Сом'єльє (від французького *Sommelier*, дослівно – виночерпій) – це професіонал, який знається на винах та інших ал-

• Валерія Швидка та Роман Левицький – співорганізатори вечора

• Атмосферний, незабутній, родинний український вечір...

когольних напоїв: проводить дегустації, володіє широкою достовірною інформацією й може розповісти історію того чи іншого напою, специфіку різних сортів винограду, технологію виготовлення трюнку, тонкощі його зберігання та культуру споживання...

Професійним сом'єльє вечора був Роман Левицький, співорганізатор Wine Tasting у Cohoes.

Він народився в Івано-Франківську, фахову освіту здобув у Кракові, в міжнародній школі WSET, штаб-квартира якої знаходиться в Лондоні, а філії – в 70 країнах на різних континентах, має багатий експертно-консультативний досвід у сфе-

рі вина та інших алкогольних напоїв.

На дегустації в Когосі було представлено 4 види вин з різних країн і регіонів (США, Франція, Італія, Україна). Гості мали нагоду дізнатися, чим сава відрізняється від кави, просеко від кремана, чому італійські вина роблять додають у джки шматочки шкіри, а в німецькому рислінгу відчуваються нотки бензину, хто такий Dr. Konstantin Frank, як не треба відкорковувати шампанське, а як можна це робити навіть сікачем – і це називається сабраж (від французького слова «sabrer» – рубати)... І не лише дізнатися, а й побачити на власні очі, як це робиться, відчути на власні ор-

гани, як це смакує. Й найголовніше – підготуватися до найкращого українського тосту – тосту за українську Перемогу.

Презентація, яку провів сом'єльє Роман Левицький гарною українською мовою, була вишукано-інтелектуальною, пізнавально-цікавою, товарисько-родинною.

У ході вечора розігрувалися вина українського виробництва – портвейн «Масандра», Chizay Carpathian Sekt, колоніст Сухолиманське. Інтригуючим був і аукціон, на який було виставлено пляшку «Князя Трубецького» з легендарної виноробни на Херсонщині. Тієї, яка постала на землях Петра Трубецького, націоналізованих на початку XX століття, й де потім створили легендарні марочні вина «Оксамит України», «Перлина степу» та «Наддніпрянське», які постачали навіть королівському двору Великої Британії. У новітні часи виноробно й шато приватизували, а 24 лютого 2022 року вона опинилася в російській окупації – рашисти зухвало її пограбували й нищівно поруйнували (нині цю територію знову повернуто під український контроль, але загарбники її постійно обстрілюють).

«Окупована пляшка» з незламної Херсонщини пішла за молотка за 320 доларів. І тут українська спільнота Олбані здивувала ще раз – власниця, яка придбала цей «трофей», тут же розкоркувала пляшку, й, частуючи друзів, запропонувала підняти тост за українських захисників і за українську Перемогу.

Організаційний комітет благодійного вечора Wine Tasting всі кошти з продажу квитків, лотереї та аукціону спрямовує на допомогу спеціалізованій ЗСУ «Омега» (м. Одеса) й

висловлює ширшу вдячність за підтримку насамперед українському центру Ukrainian American Citizen Club у Cohoes (штат Нью-Йорк) та гостям. А також – волонтерам Івану Спінцину, Ксенії Шепелевій, Володимирі Маслянці, Аллі Швайку та декільком «тихим донорам» – щедрим доброчинцям, котрі побоювалися не називати своїх імен, але імена і вчинки яких знає Всевишній.

Катерина Боруш

Для тих, хто бажає організувати вечір Wine Tasting з українським професійним сом'єльє Романом Левицьким і в своїй спільноті, детальніша інформація за посиланням: facebook.com/valeria.shvydka

• ДЗЕРКАЛО

БАБИНЕ ЛІТО

Бабине літо. Ще вдосталь тепла,
Світла, смаку й аромату ще вдосталь,
Але його нетривкого крила
Не вистача, щоб затримати осінь.
Осінь. Симфонія суму й води.
Птаство летить поміж сонним промінням.
На перегонах дрижать поїзди,
Що заблукали в гілок павутинні.
Осінь – це згадка про все, що «колись».
Небо відкрилось навзустріч молитвам.
Ти щось просити хотів – помолись
І попроси про непрогані битви...

Ніна Кур'ята

• ВІД ШТАТУ ДО ШТАТУ

• Самозамилування осені

ОСІННЄ САМОЗАМИЛУВАННЯ

Наша довідка: *Foliage* (від лат. «Folium», що означає «листок») – осіння пора, коли листя на деревах змінює кольори й відтінки, період «золотої осені». «Фоліедж» триває кілька тижнів протягом вересня-жовтня. Термін «Foliage» вживається також у дизайні – для означення стилю рослинно-квіткових декорацій, в архітектурі – як орнаментальний напрямок з використанням елементів флори, а також у туризмі. В деяких регіонах США й на значній території

Канади це специфічний вид екотуризму, який практикується від початку пожовтіння листя й завершується з їхнім опаданням.

За висновками наукового журналу *Global Change Biology*, природне явище *Foliage* зустрічається скрізь, де є листяні дерева, але найяскравіша, наймальовничіша на планеті осінь спостерігається в п'яти регіонах: США, континентальній Канаді, Скандинавії, Північній Європі та Східній Азії.

Веселе літо згасло. Осінь зробилася повноправним господарем у природі. Незвично холодно стає вранці й уночі. Лише вдень пригріває сонечко, немов намагається нагадати про літо. Поля відпочивають після виснажливої тривалої праці. Вже подарували господарям свій золотавий урожай садки. Усюди відчувається прохолодний подих осені. Сіре небо дедалі частіше затягують низькі хмари. Сіється дрібний дощ.

Ліс стоїть сумний і мовчазний, здається, що він глибоко замислився. Дуже скоро деревам доведеться геть роздягнутися, скинути своє розкішне вбрання, а згодом і підставити гілки хуртовині.

Повільно кружляє в повітрі жовтогогарячий листок. Тонкі осички сумовито ригляють на галявині, ще не зазнавши довгого передримового сну. Навкруги тухлявого пня скупчилися струнки опеньки. Їх дуже багато, і кожен з грибів так і проситься в кошик. Горобина обвисла червоними розкішними гронами. Листя липи з гострими почорнілими зубчиками здається вкритим тендітним оксамитом.

Нещодавно зелена трава припала до землі. Високо в небі роб-

• Колд Спрінг. Маєток Едварда Корніша

лять своє останнє прощальне коло запізнілі журавлі. Вони ще раз нагадують нам, що настала осіння пора. Журавлі відлітають у вирій і сумно курличуть.

У такі дні на якусь мить душу покриває світлий смуток. Ми поринаємо в роздуми про сенс людського існування. Усе це є ознаками того, що настала най-

красивіша пора року, яку оспівували художники, композитори, поети. Настала золота осінь.

Щороку, вже не одне десятиліття, незалежно від зайнятості й

погоди, ми знаходимо час і можливість, щоб усією сім'єю поїхати «дивитися» її. Це, як початок театрального сезону, який не можна пропустити.

Щоразу, втім, вирушаємо в інше місце, зв'язуючись з «театральними програмами» осіннього дійства – інтерактивними мапами – Live Foliage map, за якими можна з точністю до дня, години й кілометра відстежувати, де, в якому місці осінь-імпресіоністка розгорнула свої полотна найрозкішніше.

За ці роки ми «бачили» золоту осінь з дзвіниці церкви XVII століття, стоячи на руїнах середньовічного замку, з гірськолижного піку, який знає наш злет й падіння, з висоти орлиного гнізда, полишеного з якоїсь причини господарем, з вікна потяга, що мчить через ліс, який розступається, демонструючи всю свою циганську красу, з мініатюрного острівця посеред тисячі островів, на якому поміщається лише камінь, дерево й чайка... І кожного разу, з кожного ракурсу вона відкривалася нам по-своєму, по-іншому, але щоразу – однаково мальовничо.

Перегортаючи в спогадах ті колоритні кадрики, пам'ять, утім, завжди зупиняється на одно-

● Осінній круїз Гадсоном

● Озеро Вінніпесокі (штат Нью-Гемпшир)

● Тунель кохання біля руйн Клеванського замку (Рівненщина)

● Коли спадають декорації

му з найзагадковіших її образів – самозамилуванні, подвійному пейзажі з водою. Недаремно ж у любителів акварелей та фотохудожників-натуралістів так багато творінь саме з такого ракурсу. Хоча жоден пензель, жоден наймодерніший фотооб'єктив не в змозі передати складний мікросвіт тієї загадкової двоїстості, яка віддзеркалюється в тихому плесі ріки, озера, ставка. Ту живу, рухливу палітру кольорів, відтінків, тонів, напівтонів, нюансів, яку творить сама природа, нарічистично задивляючись на себе в люстерко води й час від часу примхливо, при першому ж заграванні вітру, обдаровуючи його своїми золотими «дукатами». Недивно ж у цьому ефекті подвійного видива давні індіани вбачали подвійне благословення своїх богів.

У Нью-Гемпширі, на знаменитому озері Вінніпесокі, під час «осіннього круїзу» нам розповіли таку історію. Давним-давно на двох протилежних островах цього озера жили два ворогуючих племені. У великого вождя Вонатона з північного узбережжя була донька Мінеола – дівчина неземної вроди й недоступної, мов фортеця, вдачі. Багато сильних і відважних легінів залилися до неї, але серце не лежало до жодного. Одного дня до берега причалив молодий вождь Адівандо з ворожого племені й дівчина закохалася в парубка з першого погляду. «Не бути цьому ніколи!» – гукнув Великий Вонатон і вирішив убити зухвалого званика. Однак поміж любов'я й ненависті стала Мінеола – донька, яка щиро любила батька, й усім серцем кохала Адівандо. Й великий вождь Вонатона змушений був відступити.

Стояла тиха, похмура осінь. Після завершення святкового ритуалу одруження представники обох ворожих племен випливали на своїх каное посеред озера. Здавалося, проти цього дійства було саме небо, що на супленим штаром висіло над ними, й сизий туман опустився на плесо, ніби теж хотів приховати таку ганьбу. Але раптом хмари розступилися, водяне плесо заграло хвилями, підбадьорюючи доволішні гірські схили, помережені строкатими лісами. Визирнуло сонце й осяяло каное молодят Міноли й Адівандо. «Добрий Дух усміхається – гарний знак!» – сказав батько Вонатон й відтоді води Вінніпесокі почали називати Усмішкою Великого Духа. А Вінніпесокі в пору foliage – «Красивою або чарівною водою на високості».

Споглядання осені – це ще одна нагода подивитися на себе збоку, аби зрозуміти, що залишається після того, коли спадають декорації. Навіть найпривабливіші, найпишніші, найдорожчі.

Мандруючи однієї осені нью-йоркськими околицями Вест-Пойнту, гірські стежки привели нас до руйн старого, з вигляду колись заможного обійстя.

Крізь сліпі віконниці й порожні прямокутники та арки, які були колись не дверима, а брамами, проглядала, не зважаючи ні на що, золота осінь. Хоча, доречніше тут було б написати – діамантова. Колись тут жив діамантовий магнат Зігмунд Штерн. У 1910 році він купив тут 650 акрів землі (260 гектарів) і вибудував замок. На додачу до ще кількох, які мав у різних місцях Америки. Але через кілька років після завершення великого будівництва раптово помирає його дружина й містера Штерна тут більше нічого не тримає. Він продає обійстя Едварду Корнішу, голові правління National Lead Company, однієї з 30 компаній, ціни акцій яких складали початковий промисловий індекс Дуу-Джонса. В 1916 році новий власник з дружиною переїздить до нового розкішного маєтку, аби розпочати нове життя. На частині своїх маєтностей Едвард Корніш та його дружина вирішили створити молочну ферму. Вони розчирили ліс, побудували мости, хліви, склади. Далі вгору за течією – ще одну греблю, щоб забезпечити господарство водою. Місцеві газети регулярно публікували повідомлення про рекордні надії молока, якого досягли корнішські корови... Однак індустріалізація країни наступала також рекордними темпами – вібрації від вибухівки, якою послуговувалися для видобування каменю в кар'єрах Гадсонівського надбережжя, перетворили їхнє життя на пекло. Зрештою, в 1936 році Едвард Корніш запропонував передати весь маєток державі для облаштування тут парку з умовою, що на цій території ніколи не буде жодних кар'єрів. Однак Роберт Моєс, тодішній комісар державних парків, відхилив пропозицію, оскільки власник цієї землі обумовив обмеження й щодо актів власності, які забороняли будь-яку комерційну експлуатацію власності. Два роки потім містер Корніш помер за своїм робочим столом у Мангетені. Його дружина відійшла у кращій світ услід за ним – через два тижні. Почалася боротьба спадкоємців за власність. Суди тяглися довго й виснажливо. Маєток занепадав. У 1958 році спалахнула пожежа, й немілосердний вогонь донизив його.

... Залишки залишків колись розкішної вілли, силуети мармурових камінів, у яких давно погасло родинне вогнище, у дворі – кам'яний басейн, порослий мохами й наповнений по вінця опалим діамантовозолотим листям... В обрамленні теплої й такої урочистої осені ця картина виглядає ще трагічнішою. Але тут людно. Ті, хто дійшов сюди, залюбки позують на тлі мовчазних руйн, увічнюючи себе на згадку. Про що?

У такі моменти хочеться ідеалістично вірити, що ще не все втрачено, що світ ще може домовитися, що ще можна знайти спільну мову, що в наскрізь ма-

теріалізованих душах прагматичного людства залишилися закутки, до яких ще можна достукатись-докричатись-дошепотітись.

Золоту осінь ми не раз споглядали на руйнах колишніх замків і в Україні. Зокрема в Клеванському замку, збудованому князями Чорторийськими у XV – XVI століттях. Більшість туристів їдуть сюди в так звані «тунель кохання». А більшість українців, на жаль, навіть не знають, що в Клевані, що на Рівненщині, є великий і гарний замок. Він у руїні, але ще міг би бути гарною атракцією, якби його законсервували й показали людям. Його було б видно з дороги Луцьк – Рівне, але він так заріс деревами, що став невидимим. Тисячі туристів проїжджають повз і навіть не здогадуються про його існування. Чи влаштовує така ситуація місцеву громаду – важко сказати. Але зрізати чагарі й показати замок світові зовсім нескладно. Чому ж не зроблять навіть цього? Про реставрацію ми мовчимо.

За тривалу історію замок у Клевані був і твердиною, і езуїтським колегіумом, і польською гімназією, і радянським витеврезувачем. Нині це напівруїна. Ми приїхали сюди дивитися осінь. І відчували не тільки красу тутешньої золотої осені, а й пекучий біль за рідну Україну. Чому ми не вміємо показати нашу прекрасну країну? Чому в гонити за матеріальним ми не помічаємо вічне? Чому?

...Якось недавно в гірському містечку Кетскіл (штат Нью-Йорк) ми зупинилися повечеряти в популярному ресторані з краєвидом на березі Гадсон-ріки. Вільних місць не було й нам порадили зачекати з пів години. Очікуючи, роззираючись, вивчаючи доволішню красу, поглядаючи сплутнувся об круїзний корабель, що саме пришвартовувався до берега. Не океанічний лайнер, але так само розкішний і гордий.

– Тепер по Гадсону також ходять комфортабельні круїзні судна – від Нью-Йорка до Олбані. 10 тисяч – на верхній палубі, 7 – на нижній, – підтвердила наші здогадки менеджерка ресторану. – Для цих пасажирів і зарезервовано зараз місця в нашому ресторані. Он і реклама їхня є, погляньте...

– 10 тисяч чо? – не розуміючи перепитали.

– Доларів, звісно.

Ми не повірили. Кинулися шукати спростування. Знайшли. Ще раз не повірили. Перепроверили. Так і є. American cruise lines. Hudson River Classic Cruise. 8 ночей-9 днів, від 5800 доларів на особу. New York city – Sleepy Hollow-West Point-Kingston-Catskill-Albany...

На жаль, круїзний корабель не заходить у той чудовий ліс, де лежать руїни колись розкішного замку Корнішів. А варто б.

Катерина Кіндрась,
Валентин Лабунський

ПРОТИ ТЕЧІЇ

ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ
КУЛЬТУРИ В НЬЮ-ЙОРКУ,
ЯКИЙ ТРИВАТИМЕ ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ

УПРОДОВЖ ЖОВТНЯ НА ВАС ЧЕКАЮТЬ ЦІКАВІ ПОДІЇ В СФЕРІ
ТЕАТРУ, КІНО, ЛІТЕРАТУРИ ТА ВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

ДЕТАЛЬНІШЕ: [HTTPS://WWW.RAZOMFORUKRAINE.ORG/UCF2025/](https://www.razomforukraine.org/UCF2025/)

UKRAINIAN WAVE FOUNDATION

БЛАГОДІЙНИЙ ВЕЧІР НА ПІДТРИМКУ ЗСУ

Львівська Кава

Гість нашої громади —
народний артист України,
співак і композитор

Анатолій Матвійчук

16 ЛИСТОПАДА | 2025 | О 4 ГОД

 The Excelsior - 190 US-46, Saddle Brook, NJ

У програмі: Авторські пісні і поезії | Спілкування з
артистом | Частування кавою та різними смаколиками
| Лотерея та благодійний аукціон

ДРЕС-КОДсвятковий
вечірній**Замовлення квитків****ЦІНА \$120**

Надія
(973) 914-3160

Марія
(201) 580-8743

КВИТКИ НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ ПОВЕРНЕННЮ

NOVEMBER 8

NEW YORK

OCEANA THEATER

1029 BRIGHTON BEACH AVE

ALL AGES SHOW

МИХАЙЛО ХОМА (DZIDZIO) • ОЛЕКСАНДР ПОНОМАРЬОВ • ВАСИЛЬ ПОПАДЮК

10TH ANNIVERSARY GALA CONCERT

REVIVED SOLDIERS UKRAINE

DOORS: 7 PM | SHOW: 8 PM

ALL PROCEEDS WILL GO TOWARDS FOR THE REHABILITATION
OF UKRAINIAN SOLDIERSКВИТКИ: <https://www.rsukraine.org/events>

Усі зібрані кошти підуть на медичну допомогу та реабілітацію поранених українських воїнів у США та Україні. Запрошуємо всіх наших давніх друзів і тих, хто щойно приєднався до нашої місії, відзначити 10 років нашої спільної боротьби, надії та змін! Разом ми відновлюємо життя. Разом — ми сильніші!

Підтримати роботу Revived Soldiers Ukraine можна на офіційних сайтах:
www.rsukraine.org; www.rsukraine.org.ua